Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак

1925 йилдан чиқа бошлаган

Туркистон

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1997 йил 11 январь Шанба.
№ 4 (14397)

ИҚТИДОРЛИЛАР — ЮРТБАХТИ

Ўтаётган ҳафтанинг энг муҳим воқеалари бизнингча, ҳукуматимиз раҳбарининг «Иқтидорли ёшларнинг чет элда таълим олишларини қўллаб-қувватлаш «Умид» жамғармасини тузиш тўғрисида»ги ҳамда «Ўзбекистонда миллий рақс ва хореография санъатини ривожлантириш тўғрисида»ги Фармонлари бўлиб, ёшлар томонидан қувонч билан кутиб олинди. Боиси, мазкур ҳужжатлар Ватан келажаги ҳисобланмиш биз ёшларнинг ҳар жиҳатдан баркамол инсон бўлишимиз учун замин тайёрлайди.

«УМИД»ДАН УМИДИМИЗ КАТТА!

Яқиндагина Республикамиз Президентининг «Иқтидорли ёшларнинг чет элда таълим олишларини қўллаб-қувватлаш «Умид» жамғармасини тузиш тўғрисида»ги Фармони эълон қилинди.

Ушбу Фармон юзасидан Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги қошидаги ташқи алоқалар бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Қосим ака Расуловнинг фикрлари билан қизиқдик.:

— Мустақиллик туфайли йигит-қизларимизнинг хорижда илм олишларига имкон туғилган бўлса, юртбошимизнинг кунн-кеча эълон қилган Фармонлари бу имконга қўш қаноат бағишлади, десам янглишмаган бўламан. Ҳозирга қадар жаҳоннинг АҚШ, Канада, Германия, Бельгия, Япония сингари тараққий этган давлатларида мингдан ортиқ талабаларимиз иқтисодиёт, янги технологиялар, банк тизими, саноатнинг турли соҳалари бўйича пухта билим ўрганиб, малакаларини оширишмоқда. Мазкур юмушлар билан бевосита шуғулланувчи «Умид» жамғармаси ташкил этилиши ҳақидаги Фармон элимиз дилидаги гап бўлди. Энг асосийси, юртимиз ижтимоий-иқтисодий ҳаётининг устивор йўналишлари бўйича юқори малакали мутахассислар тайёрлаш мақсадида истеъдодли, билимга чанқоқ ёшларни танлаб олиш, саралаш ва ўқитиш, зарур дастурлар ишлаб чиқиш, уларни таълим тизимига жорий этиш ҳамда танлов асосида чет эл ўқув юртларига ўқишга юбориш бўйича Фармонда бир қанча кўрсатмалар алоҳида-алоҳида таъкидлаб ўтилгани аҳамиятта моликдир.

Қолаверса, Ўзбекистон илмфанининг шарафини, довруғини дунё миқёсига олиб чиқишда ҳам Фармон ўзига хос рол ўйнайди. Ахир Республикамиз иқтисодиётининг юксалиши, келажагимиз фаравонлиги ҳам асосан етишиб чиқадиган мутахассисларга боғлиқ-ку!

Даниил ҲОЛИҚОВ, Успенский номидаги махсус мусиқа мактаб-интернатининг ўқувчиси:

— Президентимиз Ислом Каримовнинг «Иқтидорли ёшларнинг чет элда таълим олишларини қўллаб-қувватлаш «Умид» жамғармасини тузиш тўғрисида»ги Фармонини катта қувонч билан ўқидим.

Германия, Англия, Туркия каби давлатларда биз намойиш этган мусиқий дастурлар катта муваффақият қозонган бўлса-да, лекин мен ўзимнинг ҳозирги билимим билан чекланиб қолишни истамайман. Ҳали кўп ўқиб ўрганишим, изланишим керак. Шу маънода Фармон жуда ўз вақтида қабул қилинди-да!

Зафар АЛИМУҲАМЕДОВ, ТошДУ талабаси:

— Хорижда билим олишни истамайдиган талаба учрамаса керак. Менимча ўз касбининг етук мутахассиси, бошқача айтганда устаси бўлиш учун ўз билим ва маҳоратимизни тинимсиз чуқурлаштириб, мустаҳкамлаб боришимиз керак.

Фармонда иқтидорли ёшларнинг жаҳон андозалари талаблари даражасидаги илғор билимлари асосида таҳсил олишлари, юксак маънавиятли, юқори малакали мутахассис бўлиб етишишларига моддий-маънавий ҳомийлик қилиш ҳақида алоҳида тўхталиб ўтилгани эътиборга лойиқдир.

Санобар ОДИЛОВА, муаллима:

— Биласизми, фарзандларимизнинг комил ва фозил инсонлар бўлиб етишишлари йўлида Президентимизнинг мазкур Фармонлари муҳим дастуруламал бўлиб хизмат қилади, деб ўйлайман. Ахир ярим-ёрти касбнинг «эгаси» ҳамма жойда ишга панд беради-ку!

Бир сўз билан айтганда, «Умид»дан умидимиз катта!

ИЖОДИЙ ПАРВОЗЛАР БАХШ ЭТИБ

«Ўзбекистонда миллий рақс ва хореография санъатини ривожлантириш тўғрисида»ги Фармони хусусида Республика Маданият ишлари вазирининг ўринбосари, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Муҳаммадали АБДУҚУНДУЗОВ шундай деди:

— Фармоннинг аҳамиятини қисқагина сўзлар билан ифодалаш мушкул. Бу Фармонни ўзбек рақс санъатининг бугуни, эртаси ва умуман келажагига кўрсатилган ғамхўрлик деб баҳо бор берсангиз, унда вазирлигимиз, Ўзбекистон Телерадиокомпанияси ва «Ўзбекнаво» гастроль — концерт бирлашмасининг «Баҳор», «Лазги», «Зарафшон» ҳамда «Тановар» ансамбллари негизида танлов асосида Маданият ишлари вазирлиги тизимида Мукаррама Турғунбоева номидаги миллий рақс бирлашмаси — «Ўзбекрақс»ни ташкил этиш ҳақидаги таклиф маъқулланган. Биласизми, илгари бу гуруҳларимиз тарқоқ ҳолда ишлаган бўлишса, энди улар катта ижодий кучга айланди. Бирлашма ўз олдига рақс санъатини яхшилаш бўйича улкан вазифалар қўйган. Рақс санъатимизни нафақат юртимизда балки бутун жаҳон аҳли аро таништириш, тарғиб этиш мақсадида «Ўзбекрақс»га талайгина имкониятлар яратиб бериш зарурлиги Фармонда алоҳида уқтириб ўтилган. Жумладан, бирлашма ҳамда унинг тасарруфидаги корхоналар барча турдаги солиқлардан беш йил муддатга озод этилиши, натижасида жамланадиган маблағлар мамлакатимизда рақс санъатини янада ривожлантиришга, унинг моддий-техник негизини мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Хореография билим юрти ҳамда Тошкент Давлат маданият институти негизида миллий рақс ва хореография олий мактаби ташкил этилиши бу соҳадаги буюк янгилик десам, хато қилмаган бўламан.

Қолаверса, Ҳамза номидаги Санъатшунослик илмий-тадқиқот иниститути билан ҳамкорликда миллий рақс ва хореография санъати тарихи, тараққиёт йўли борасида қўлланмалар, дарсликлар яратилиши ҳақидаги таклифлар нур устига аъло нур бўлди.

Ўзбек рақсларининг дилбарлиги, нафосати ўтган йили Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишлаб Парижда ўтказилган тантаналарда ҳам яна бир карра намоён бўлди. Борингки, Наврўз, Мустақиллик байрамларидаги мусиқий дастурларни рақссиз тасаввур этиб бўлмайди-ку.

Фикримча, ушбу Фармон миллий рақс санъатимиз равнақида йўлчи юлдуз бўлиб қолиши билан бирга, санъаткорларимизга янги ижодий парвозлар бахш этади.

Нозима ИСЛОМОВА
суҳбатлашди.

Келажак сеники, болажон...

«КАМОЛОТ» БОШҚАРУВИДА

Ўзбекистон Ёшларининг «Камолот» жамғармаси бошқарувида «Туркистон» газетасининг шу йил, 4 январь сонида босилган «Дилдаги оғриқлар» ва «Ёшларга иш йўқ...» мақолалари муҳокама этилди

Бўлиб ўтган муҳокамада таъкидландики, жамғарманинг вилоят, шаҳар ва туман бўлимларида ҳам «Туркистон» газетасида чоп этилган юқоридаги икки мақолада кўрсатилган камчиликлар муҳокама этилиб, белгиланган зарур чора-тадбирларни кечиктирмай амалга ошириш лозим. Шу баробарида нафақат жамғарма газеталарида босилган, балки бошқа нашрларда чоп этилган танқидий чиқишларни ҳам назоратга олиб, уларни бартараф этиш борасида доимий равишда амалий фаолият олиб боришни йўлга қўйиш мақсадга мувофиқдир. Ёш авлодга миллий анъаналар, қадим қадриятларимизга содиқлик, буюк келажакка ишонч, эҳтиром туйғуларини сингдириш мақсадида жойларда тарғибот-ташвиқот ишларига амалий ёрдам кўрсатиш жамғарма фаолиятининг бирламчи вазифалари сирасига киради. Бу борадаги ишларни такомиллаштириш мақсадида ҳамда ёшлар маънавияти, уларда шарқона фазилатларни юксалтириш учун мунтазам матбуотда мақолалар эълон қилиш телекўрсатувлар, радио эшиттиришлар ташкил этишни кучайтирмоқ керак. Икки ой муддат ичида жойларда ёшлар муаммоларини ўрганиш, улар учун янги иш жойларини ташкил этиш, ижтимоий ҳимоялаш масалалари бўйича давлат ташкилотлари билан ҳамкорликда ўқув-семинар ўтказиш маъқул деб топилди.

Шунингдек, муҳокамада мақолаларда кўрсатилган Сурхондарё вилоятининг Қумқўрғон ва Тошкент вилоятининг Ўрта Чирчиқ туманларида янги иш ўринларини ташкил этишга амалий ёрдам кўрсатиш учун махсус ишчи гуруҳи тузилиб, сафарбар қилинадиган бўлди. Эслатиб ўтилдики, ушбу йўналишда амалга оширилган тадбирлар натижасидан ижобий ўзгаришларни жойларда ҳам тадбиқ этиш ниятида барча вилоятларга тезкорлик билан етқазилмоғи даркор. Бу борада жамғарманинг вилоят, туман бўлимлари раҳбарияти ўз масъулиятини янада оширмоғи керак. Шу билан биргаликда келажак авлоднинг хулқ ва маданиятини ошириш мақсадида тегишли ташкилотлар билан биргаликда гузарлар, турар жой, айниқса қишлоқ жойларида фан ва маданият ходимлари, ёзувчилар, санъаткорлар билан турли мавзуларда учрашувлар ҳамда жонли мулоқотлар ўтказиб туришни доимий равишда йўлга қўйиш кераклиги мақсадга мувофиқ деб топилди.

СУРХОНДАН АКС-САДО

*«Камолот» жамғармаси Сурхондарё вилоят бўлими бошқаруви туман ва шаҳар бўлимлари раислари иштирокида **«Туркистон» газетасида чоп этилган «Ёшларга иш йўқ»** танқидий мақоласи юзасидан йиғилиш ўтказилиб, мақолада таъкидланган Қумқўрғон туманидаги камчиликлар муҳокама этилиб, уларни бартараф этиш бўйича керакли чора ва тадбирларни белгилади.*

«Камолот» жамғармаси Қумқўрғон тумани бўлимига Н. Мирзаев номли жамоа хўжалигида ва тумандаги бошқа хўжаликларда туман меҳнат биржаси билан ҳамкорликда ёшларни иш билан таъминлаш чорасини кўриш, уларга амалий кўмак кўрсатиш мақсадида жамғарманинг вилоят бўлими ҳисобидан маблағ ажратилди. Хўжаликдаги клубни ишга тушириш, клуб қошида бадиий ҳаваскорлик дастасини тузиш, спорт ишларини жонлантириш, ёшларни 1997 йилнинг қолган ойлари учун бир қанча нашрларга обуна қилишни ташкил этиш ва бошқа долзарб масалаларни ҳал этиш борасида хўжалик раҳбарлари билан биргаликда аниқ тадбирлар ишлаб чиқилди.

Хўжаликдаги жамоатчилик маркази фаолиятини изга солиш, ёшларга тааллуқли барча ташкилий ишларни яхшилашни вилоят «Камолот» жамғармаси бўлими бошқаруви ўз назоратига олди.

Ж. ҚУРБОНОВ.
«Камолот» жамғармасининг Сурхондарё вилояти бўлими раиси,
Ўзбекистон Олий Мажлиси депутати.

ИЛК ҚАЛДИРҒОЧЛАР

Газетамизнинг ўтган сонида «Камолот» жамғармаси ҳузуридаги Ёшлар муаммолари институти ҳақида маълумот бериб, бир неча тингловчининг фикрларини ёритгандик. Буни қарангки, ўша гурунгдан бор-йўғи бир кун ўтиб, институтда бир ойлик ўқиш тугаши муносабати билан (охирги синовлар тест усулида бўлибди) каттагина йиғин ўтказилиб, унинг тингловчиларига сертификатлар топширилди. Тантанани «Камолот» жамғармаси бошқаруви раисининг биринчи ўринбосари — институт раҳбари Муқимжон Қирғизбоев очди.

«Камолот» жамғармаси бошқаруви раиси Ҳотам Абдураимов Ёшлар муаммолари институти фаолияти, ушбу илмгоҳ диққат марказида бўлиши шарт бўлган юмушлар, тингловчилар назария ва амалиётни уйғунлаштирган ҳолда ҳаракат қилмоқлари лозимлигига эътибор қаратди. Ҳ. Абдураимов «Ёшлар етакчилари тайёрлаш курсини» аъло баҳоларга битирган тингловчиларга қайд гувоҳномаларини топширди...

Қувонч билан қайд этиш лозимки, ўқишни эллик бир тингловчидан 12 нафари аъло, 24 нафари яхши баҳоларга тамомлади. Агар дарс ўтган ўқитувчиларни аксарияти ўз соҳасининг «мана-ман» деган фидойилари бўлганини ҳисобга олсак, юқоридаги кўрсаткич қанчалар аҳамият касб этиши ойдинлашади... Шундай экан, чўзилиброқ кетган ушбу хабаримизнинг бир чеккасига аълочи тингловчилар исми-шарифини ҳам тиркаб қўйсак биров бизни айбситмас: Руслан Султонов (Хоразм, Хазорасп тумани), Сайёра Одилова (Жиззах, Ғаллаорол тумани), Гулнора Давлатова (Сирдарё, Мирзаобод тумани), Мусажон Абдурасулов (Фарғона, Учкўприк тумани)...

Ёшлар муаммолари институти шу куни катта ниятлар билан илк қалдирғочларини «учирма» қилди.

Ёшлар — келажагимиз

Жиззахда Ўзбекистон Республикаси ёшларининг «Камолот» жамғармаси Жиззах вилоят бўлими бошқарувининг кенгайтирилган йиғилиши бўлди. Унда мамлакатимиз Президентининг Ўзбекистон Республикаси ёшларининг «Камолот» жамғармаси Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг уни қўллаб-қувватлаш ҳақидаги қарори қандай бажарилаётгани тўғрисидаги масала муҳокама этилди. Сўзга чиққанлар вилоятда бу борада муайян ишлар амалга оширилганини қайд этиш билан бирга, «Камолот» жамғармаси вилоят бўлими ишини янада жонлантириш, аввало ҳомий ташкилотлар фаоллигини ошириш зарурлигини та'кидладилар.

Йиғилишда вилоят ҳокими Ш. Мирзиёев қатнашди.

(ЎзА).

ЖАМҒАРМА СОВРИНДОРЛАРИ

Тошкентда Ўзбекистондаги истеъдодли болаларнинг анжумани бўлди. Уни Республика ёшлар «Камолот» жамғармаси ва халқ таълими вазирлиги ҳузуридаги истеъдодли болаларни аниқлаш маркази ҳамкорликда ўтказди.

Истеъдод — Оллоҳ томонидан берилган энг улуғ ва буюк неъматдир. Тарихнинг минг йиллик варақларида истеъдод маскани Ўзбекистон, қадимий Туркистон диёри ҳақида кўп бор ёзилган...ва бугун бу ҳақда ёзишга гап топилади.

Ўзбекистон ёшларининг «Камолот» жамғармаси янги йилда янги қувончли хабар тарқатди. У ўз ҳисобидан 41 нафар иқтидорли ўқувчига 500 сўмдан стипендия таъсис этди. Республика истеъдодли болалар анжумани қатнашчиларига «Камолот» жамғармаси бошқаруви раиси Ҳ. Абдураимов шу йилнинг февралидан жамғарманинг маҳаллий бўлимларидан ўз стипендияларини олишларини эълон қилиб шундай деди:

— Юртнинг келажаги — Сиз. Ўзбекистон халқи иқтидорлиларга суянади. «Камолот»нинг бошлаган бу иши дебоча, ҳали сизнинг иқтидорингизни бунданда каттароқ имкониятлар билан тақдирлаймиз.

Ботир ҚОДИРОВ, Республика истеъдод маркази директори.

— Бу марказнинг фаолияти ҳам, мақсади ҳам битта: қобилиятли ёшларни тўплаш ва уларга имконият яратиб бериш. Яқинда Республика бўйича ўтказилган бирламчи-психологик тест танловларида 14 минг ўқувчи иштирок этишди. Шулардан энг зеҳнли, энг иқтидорли болалар танлаб олинди. Зеро, республикамиз келажаги шу ёшлар қўлида экан, биз катталарнинг иши доим уларни қўллаб-қувватлашдир.

41 ўқувчи ҳаётидан: Янги йилнинг илк кунлари уларга оламолам таассуротлар ҳадя этди. Республиканинг турли вилоятларидан ташриф буюрганлар пойтахтнинг диққатга сазовор жойларида бўлишди. Уч кунлик ҳаяжонли онлар «Коинот» ишлаб чиқариш бирлашмасидаги учрашувлар, ТошДД ва Аграр университетдаги танишувлар, халқимизнинг севимли шоири Хуршид Даврон билан бўлган самимий суҳбатлар иқтидорлиларнинг ҳаётидаги унутилмас дақиқаларига сабаб бўлди.

Анжуманнинг учинчи куни Республика таълим марказида давра суҳбати бўлди. Унда Халқ таълими вазирлиги, «Камолот» жамғармаси вакиллари иштирок этди. Тўғриси, биз бундай учрашувни олдин кўрмагандик. Истиқлолнинг мевалари бўлган иқтидорли болаларнинг бугунги таълим муаммолари ҳақида очиқ-ойдин гапиришлари, таклиф киритишларига қараб, ҳавасимиз келди.

Учрашувда иштирок этган Халқ таълими вазири Ж. Йўлдошев ўқувчиларнинг саволларига жавоб бериб, уларга илм олишда муваффақият тилади.

Учрашув сўнгида ўқувчиларнинг ҳар бирига иқтисодиёт ва таълим муаммолари бўйича Республикамизда нашр этилган янги китоблар совға қилинди.

Республикамизнинг иқтидорли ўқувчилари ҳақидаги ҳикояларни газетамизнинг кейинги сонларида ўқийсиз.

Ер қимирлади

«Тошкент» сейсмик станцияси 9 январ куни маҳаллий вақт билан соат 18 дан 44 дақиқа ўтганда ер қимирлаганини қайд этди. Станция мутахассисларининг хабар қилишларича, зилзила маркази Тошкентдан 415 километр масофада, Марказий Тян-шан тоғида, Қирғизистон Республикаси ҳудудидадир.

Мамлакатимизда зилзила кучи Фарғона ва Андижонда 4 балл, Тошкентда 3 балл бўлди.

Қурбонлар ва вайронагарчилик йўқ.

(Ўза).

14 январь — Ватан ҳимоячилари куни

МАҲОРАТ МАКТАБИ

Тошкентдаги Олий умумҳарбий қўмондонлик билим юрти республикамиздаги энг кекса ва нуфузли билим даргоҳларидан саналади. Бугунги кунда билим юртида мустақил она юртимиз равнақи йўлида содиқ хизмат қилувчи юқори малакали зобитлар тайёрланади. Тўрт йиллик пухта ҳарбий таълимдан сўнг тўртта ихтисослик бўйича йўналтирилган мутахассислар етишиб чиқади. Бу даргоҳда Умумҳарбий бўлинмаларнинг қўмондонлари, шахсий қисм қўмондонларининг ўринбосарлари, артиллерия бўлинмаларининг зобитлари тайёрла-нади.

Ҳар қайси ота-она ўз фарзандининг баркамол инсон бўлиб етишишини истайди. Лекин ўғлининг бугун юрт қорига яраётгани, замин узра тинчлик ва осойишталик унинг ўғлига ҳам боғлиқлигини кўрган онанинг кўзларига севинч ёшлари қалқийди.

Ватан ҳимоячилари байрами арафасида юртимизнинг мард ўғлонларига омонлик тилаб қоламиз!

Ватан ҳимоячилари кунига бағишлаб тайёрланган «Мардлар қўриқлайди, Ватанни» саҳифасини 2-бетда ўқийсиз.

ЎЗБЕК ПОСБОНИГА МАКТУБ

Ватан ҳақида ўйлашнинг ўзи одамни зериктирмайди. У шундай бир яхлит, мўъжаз, дилга яқин тушунчаки, туйқусдан унинг юрагинг билан бирга уриб турганлигини ҳис қиласан. Ватан — нисбий тушунча, деганлар ҳам топилади. Улар ёввойи одам ғорни, ибтидоий одам қабиласи яшаётган кичик манзилни Ватан деб ўйлашганини рўкач қилиб, мунозарага боришади. Бироқ, билмайдики, ўша ёввойи одам зах босган ғорни, ибтидоий одам қондошлари яшаётган масканни жаннатмакон манзилга-да алишмаслигини...

Хорижда ўқиб юрган кезларимизда ҳар куни Ўзбекистон байроғининг рамзи акс этган самолётни кўриш учун ошиқардик. Бир гал ҳатто радио тўлқинлари орқали ўзбекча эшиттиришни ушлашга муваффақ бўлдик. Ватаннинг, миллатнинг тилидаги оддийгина эшиттириш биз мусофирларга аллақандай руҳий таскин бераётган эди. Шунда мен Фурқатнинг нимага «Фиғонким гардиши даврон, айирди ўз диёримдан» деб нолайи-афғон чекканлигининг, Бобурдаги туганмас ҳасратларнинг асл моҳиятини англагандек бўламан.

Рости, Ватан ҳимоячиси деган шарафли туйғу билан нафас олаётган аскарга ҳавас қиламан. Шу туйғу билан нафас олаяптими, демак, юраги уйғоқ. Постда сергак турган аскар, ҳимоячи, сенга Ватанни сев, унинг ҳар бир қаричини ардоқла, дея кўрсатма бериб бўлмайди. Чунки Сенинг қалбинг уйғоқ. Истиқлол шабадалари эсаётган Ватанда эркин нафас олаяпсан. Ватан харитаси юрагингга чизилган. Шу боис бу тупроқнинг муқаддаслигини қалбан ҳис қиляпсан.

Ҳимоячи довюрак ўғлон, сен бизнинг тинчлигимизга, осойишталигимизга — посбонсан. Ватан ҳимоячиси ҳақида бежиз бот-бот эслатмаяпман. Чунки у тушунча она билан эгизакдир. Ватанни қўриқлаяпсан, демак онани, унинг ҳаловатини муҳофаза қилаяпсан. Бундай шарафли бурч билан қанчалар ғурурлансанг арзийди.

Ватан сарҳадига зийрак нигоҳингни қадаб, бир-бир кўздан кечирасан. Аждодларинг руҳи кезиб юрган Ватан бир зум нигоҳингда жамланади. Ва сенга куч, далда беради.

Гўдакларнинг ширин уйқуси бузилмаган, она алласида маъюслик йўқ. Шунданми, мунаввар тонглар бир олам ютуқларимиздан бизга гулдаста тортиқ этади. Билгилки, бунда сенинг бекиёс ҳиссанг бор, Ватан посбони!

Мусаффо осмонимизда темир калхатлар эмас, истиқлол эришган зафарлар эпкини кезиб юргани асосий ютуғимиздир. Илоҳим, ёмон кўзлардан асрасин. Ватаннинг сендайин сергак посбонлари бор экан, кўнгил ҳеч қачон беҳаловат бўлмайди. Вужудинг Ватанга бўлган меҳр, муҳаббатдан озиқланаётган экан, қалбинг — уйғоқ. Демак, улуғ боболарингга хос мардлик, жасурлик сени тарк этмайди, ўзбек ўғлони!

А. САФАРОВ, лейтенант.

ДОВЮРАК ЎҒЛОН

Меҳнат билан бахту-саодат топган Қаноат ота ва Назокат аялар ўз фарзандларини ҳалол, покиза, тўғрисўз, меҳр-оқибатли, диёнатли қилиб камолга етказишди. «Одамларга фақат фойдангиз тегсин, олтин олмасангиз ҳам олқиш олсангиз, шунинг ўзи биз учун энг олий мукофот бўлади», — дея фарзандларига доимо насиҳат қиларди пиру-бадавлат қариялар бўлмиш Алижоннинг ота-онаси.

Оила ва мактабдаги ижобий муҳит унинг комил инсон бўлиб етишувига муносиб ҳисса бўлди. У қўлидан келганча баҳоли қудрат инсонларга яхшилик қилиб, дуолар олди. Муддатли ҳарбий хизмати давомида ҳам кўплаб ташаккурномалар соҳиби бўлган. Интизомли хулқи, бурчга садоқати боис уни муддатли ҳарбий хизматдан сўнг офицер- командирлари якдиллик билан прапоршчиклар тайёрлаш мактабига юборишга қарор қилишди. Ушбу мактабни аъло баҳолар билан битирган Алижонга прапоршчик унвонини тантанали вазиятда тақдим этишди. У хизматни қадрдон бўлинмаси, севимли устозлари даврасида давом эттирди.

«Кечагина ўзи биздан сабоқ олган оддий аскар — ўзбек йигити, бугун бизнинг сафимизда туриб ёш аскарларга ҳарбий сир-синоатларни ўргатяпти, бу биз учун жуда шарафли»- дея таъкидлашади офицер-командирлар фахр билан. Алижон ҳам бир йил мобайнида устозлари ишончини оқлаб, астойдил хизмат қилди.

Собиқ иттифоқ тарқалганидан кейин Алижон ҳам Ўзбекистонимизнинг осойишталиги учун белда камар, қўлда қурол билан хизмат қилишга қарор қилди. Унинг Қуролли Кучларимиз сафида хизмат қилаётганига шу сарафроз, қутлуғ кунларда роппа-роса 5 йил тўлди. Ана шу қисқа вақт мобайнида у камтарлиги, одамохунлиги билан ўз ҳарбий жамоасида ҳурмат-эътибор қозонди. Таъбир жоиз бўлса, қаҳрамонлик ҳам кўрсатди...

...Тушлик қилиш учун ўзи истиқомат қилаётган кўп қаватли бинога кириб, хонадон эшигига ўрнатилган қўнғироқни оҳиста босган Алижон қўшни хонадондан тутун чиқаётганини сезиб қолди. Хонадон соҳиблари хизматда эканлигини билган прапоршчик Алижон Фармонов ва унинг рафиқаси Шаҳнозабону зобит Шаҳобиддин Усмоновнинг фарзандлари Ғолибжон ва Азизбекларнинг исмини айтиб чақира бошлашди. Қўрқинч ва даҳшатдан ўзини йўқотиб қўяёзган 5 ёшли Ғолибжон аранг «...олов, уйимизда олов бўляпти», дея олди, холос.

Вақт ғанимат эканлигини сезган жасур прапоршчик хонадон эшигини бузиб, уйга кирди. Ҳаммаёқда тутун аралаш ёнғинни кўриб, у дарҳол ёнғинга қарши кураш бошлади. Ўт ўчириш бўлинмаси ходимлари келгунча жасур йигит олов билан курашиб, ғолиб чиқди. Ҳушидан кетган Азизбекка дарҳол биринчи тиббий ёрдам кўрсатиб, иккала боланинг ҳаётини сақлаб қолди.

Зобит Шаҳобиддин Усмоновнинг оиласи, ёр-биродарлари, дўстлари Алижонга миннатдорчилик билдиришди. Гарнизон қўмондонлиги ҳам жасур прапоршчикка эсдалик совғаси билан биргаликда «Фахрий ёрлиқ» топширди.

— Прапоршчик Фармоновнинг ўз вақтида кўрсатган қаҳрамонлиги, жасорати туфайли 2 нафар фарзандим омон қолди, — дейди. Ш. Усмонов.

Ҳозирда прапоршчик А. Фармонов қишки мавсум ўқув машғулотларида фаол қатнашиб, ўз бўлинмасидаги она-юрт посбонларини ижтимоий-сиёсий жанговар ва бошқа тайёргарликлари бўйича билим ва маҳоратларини кунт билан ошириб боряпти. Жасоратли прапоршчикнинг Қуролли Кучларимиз 5 йиллигини ҳам аъло хизмат ютуқлари билан кутиб олишига комил ишонч билдириб, хизматларингиз доимо «аъло», мавқеингиз эса баланд бўлсин, деймиз.

Каримжон СОАТОВ.

МАРДЛАР ҚЎРИҚЛАЙДИ, ВАТАННИ

ОРЗИҚАЁТГАН ЮРАК

Кўзларингда қандайдир маъно мужассам, нигоҳингни қаерларга тикдинг, ватан посбони? Она-юртга муҳаббат туйғуси билан нафас олаётган қалбинг неларни айтишга чоғланди? Балки ота-онангни, жигарларингни қўмсаб, юрагинг соғинчдан орзиқаётгандир. Ёки суйган ёрингнинг муҳаббат уфуриб турган мактубига интиқмисан?

Алпомишга монанд жуссанг, туркийларга хос ғурурing билан шитоб юриб ватан сарҳадларини кўздан кечирасан. Аслида Ватан ҳақида ўйлашнинг ўзиёқ одамга завқ беради. Зеро, сенинг юрагингда Ватан харитаси акс этган. Шу боис она заминнинг ҳар бир қаричи муқаддас эканлигини қалбан ҳис қилаяпсан.

Ҳимоячи довюрак йигит, ҳушёр бўл. Чунки сен бизнинг тинчлигимизу осойишталигимизга посбонсан. Ватан ҳимоячисининг бурчи ҳақида эслатмасамда ўзинг яхшироқ биласан, Ватанни қўриқлаяпсан, демак онани, унинг ҳаловатини муҳофаза этмоқдасан.

Гўдакларнинг ширин уйқуси бузилмаган, она алласида маъюслик йўқ. Шунданми мунаввар тонглар бизга ҳаётнинг қувонч тўла жомини тутишга чоғланади.

Тарих зарварақларидан ўрин эгаллаётган Қуролли Кучларимизнинг шонли 5 йиллиги сени улғайтирди, ватан ҳимоячиси. Бугун нафақат вужудинг, балки руҳинг ҳам ватанга бўлган муҳаббатдан озиқланаяпти. Демакки, юрагинг бедор, қалбинг уйғоқ.

Нигоҳингда бизга душманлик қилувчиларга нафрат борлигини уқаман. Ўзгаларнинг тинчлигини бузиб, ҳаловат топиш каби ғаразли ўйлар эса сенга соя солмайди. Тинчликсевар, бунёдкор халқинг билан якдил экансан, истиқлолимизни, ҳудудий яхлитлигимизни муҳофаза этиб, истиқболни ёмон кўзлардан асрайсан.

Амир, бек, саркарда, лашкарбоши боболарингнинг руҳи сени ўз бурчингдан чалғишингга қўймайди. Уларнинг руҳлари мудом мададкор экан, жасурлик, мардлик, жанговар шайлик сенинг асосий қуролингдир.

Чеҳрангдан хушнудлик, мағрур боқишлар, зийрак нигоҳинг зафарлар эпкинини илғаганлигингнинг аломатидир. Мусаффо осмонимизда темир калхатлар эмас, зафарлар эпкини учиб юраверсин! Илоҳим тинчлигимизга, осойишталигимизга кўз тегмасин!

Алижон САФАРОВ

«КАМОЛОТ» ТАШАББУСИ

Ўзбекистон Республикаси Ёшларининг «Камолот» жамғармаси ташаббуси билан муҳим ва фойдадан ҳоли бўлмаган тадбирлар амалга оширилмоқда. Яқин кунлар ичида республикамизнинг барча вилоятларидаги мудофаа ишлари бўлимлари, соғлиқни сақлаш бошқармаларида махсус йиғилишлар ўтказилади. Уларда 1996 йил кузги ҳарбий чақириқ якунлари ҳар тарафлама таҳлил қилинади. Йиғилишларнинг натижалари эса умумлаштирилган ҳисобот тарзида «Камолот» жамғармасининг бошқарувига юборилади. Масъул бўлимлар олинган маълумотларни қайта ишлаб, вилоятлар бўйича қиёсий хулосалар чиқаради. Бундай таҳлилий ишлар республика миқёсида илк маротаба ўтказилаяпти.

Мазкур тадбирдан кўзланган мақсад чақирув ишларига алоқадор муассасалар ишини янада такомиллаштириш, айрим камчилик ва нуқсонларни бартараф этиш, шунингдек, чақириқ ёшигача бўлган ўсмирлар орасида ташвиқот ишларини кучайтиришдир.

И. БЕҲЗОДОВ.

ИФТИХОР

Йигитлар — халқларнинг мақтови, кўрки,
Наслнинг жавҳари, давлат таянчи,
Юртнинг ободлиги, тўйлар сабаби,
Элнинг гуркираши, файзи, қувончи...

деганида, улуғ шоиримиз Ғафур Ғулом нақадар ҳақ эдилар.

Мамлакатимизда миллий ва умуминсоний қадриятлар рамзи — умумхалқ байрамлари ва бошқа касб байрамлари кенг нишонланиб келинмоқда.

Шундай ажойиб кунлардан яна бири, 14 январь Ватан ҳимоячилари кунидир.

Бугунги кунга келиб, юртимизнинг қайси ҳарбий қисмларида хизмат қилаётган алпсифат йигитлардан сўрамайлик, улар шундай азиз Ватан учун хизмат қилиш ифтихор эканлигини айтишади.

Хусусан, яқинда юртимизнинг жануби, Сурхондарё вилоятидаги ҳарбий бўлинмада бўлиб, бир гуруҳ зобит ва аскарлар билан суҳбатлашганимизда ҳам улар Ватан учун хизмат қилиш муқаддас бурч, унинг ҳимояси юртнинг равнақи эканлигини таъкидлашди.

Уларнинг ҳарбий кийимларида истиқлол тимсоллари, герб ҳамда саккиз қиррали юлдуз...

Ўз эрки, ўз мустақиллиги, ўз бахтини яратиш учун қай ерда бўлмасин одамлар албатта ҳарбийларга ишонишади. Соғлом фикрли ва ўтюрак ҳар бир киши албатта ватанпарварлик туйғуси билан ўз юртини ҳимоя қилади.

Ўзлигимизни тушуниб, ҳаётимизни яна ҳам яхшилаб боришдек муқаддас кунларга етган эканмиз, Ватан меҳри, унинг хавфсизлиги учун ҳар биримиз жавобгармиз! Зеро, ҳар бир мард ўғлоннинг муқаддас бурчи бу ватан ҳимоясидир.

Муҳтарам Президентимиз айтганларидек, «Бизнинг эзгу орзуларимизни амалга ошириш, ёрқин келажагимизни бунёд этиш, дунёда «Биз ўзбеклармиз!» дея мағрур юришимиз учун энг аввало нима керак? Биринчидан, миллий ғурур керак!».

Ваҳоланки, миллий ғурури кучли одам ҳеч қачон ўз Ватанига, ўз халқига хиёнат қилмайди.

Ўз сафида ботир, мард шунқорлари, ёвни тор-мор қилгувчи азамат ўғлонлари бор юрт юксаклик сари ривож топгай. Зеро, бобомиз, буюк саркарда Амир Темур айтганларидек: «Бой мамлакатнинг аскари қувватли бўлур, аскари қувватли мамлакат бой бўлур...»

Ҳикматуллоҳ ҚОДИРОВ, Тошкент Давлат Санъат институти талабаси.

ҲАЁТ МАКТАБИ

Кишига омад кулиб боқиши нақадар яхши. Шахсан мен буни армияга чақирилиб, Ватан олдидаги Конституциявий бурчимни механик-ҳайдовчи сифатида ўтай бошлаганимда ҳис қилдим, десам муболаға бўлмас. Чунончи, командирларим болалик чоғларимданоқ техникага меҳр қўйганлигим ва у менинг жони-дилим эканлигини гўё сезишгандек менга ўқув-жанговар техникани бириктиришди.

Ушал дамлар қувончим оламга сиғмасди. Ахир мен устозларимнинг кўрсатмаларига амал қилган ҳолда, ҳарбий техникани мустақил равишда бошқарибгина қолмасдан, уни созлаш ва шай ҳолатга келтириш ишларини ҳам ўзим уддалашим лозим эди. Хуллас, менга тааллуқли барча буйруқлару кўрсатмаларни чин қалбдан, ялқовликка берилмай, сифатли бажаришга одатландим. Тушунмовчиликлар туғилгудай бўлса, дарҳол офицер ва прапоршчикларга ёки малакали кичик командирларга мурожаат қилишдан тортинмадим. Чинакам ҳаракатларим беиз кетмади. Зеро, лейтенант А. Ашуров, катта прапоршчик К. Сорокин каби бевосита бошлиқларим энг масъулиятли юмушларни менга ишониб топширадиган бўлишди. Кейинчалик Ш. Раҳмонбердиев, Д. Жуманиёзов, С. Меҳмонқулов сингари етакчи посбонлар — зўр мутахассислар қаторидан жой эгалладим. Ҳозирда улар билан баҳамжиҳатликда жамоамиз олида турган вазифаларни шарафла адо этяпмиз. Энг муҳими — биз армия дея аталмиш «ҳаёт мактаби» дан ўз уйларимизга ҳам йигитлик бурчимизни ўтаб, ҳам маҳоратли мутахассис бўлиб қайтамиз.

Ж. ҲАКИМОВ, оддий аскар, Самарқанд гарнизони.

ЭНДИ МЕН ҲАМ АСКАРМАН

Мен ўтган йилнинг кузида ҳарбий хизматга чақирилган эдим. Янги 1997 йилни сафдошларим билан биргаликда кутиб олдим. Янги йилда ҳаммага бахт ва омад ёр бўлсин.

Ёшлигимда акаларимнинг ҳарбий хизматни қандай ўтганлиги ҳақидаги суҳбатларини тинглаб, улардай аскар бўлишни орзу қилардим. Мана орзуимга етдим. Энди мен ҳам аскарман. Ҳозир аскарлик илмларини пухта эгаллаб, ўз йигитлик бурчимни аъло даражада ўташга ҳаракат қилаяпман. Йигитларга аскар бўлинг, аскарлик йигит учун фахр, ифтихор ва бурчдир, дегим келади.

Мана яқинда Қуролли кучларимиз 5 ёшга тўлади. Мен аскарларни, зобитларни ва бутун ўзбек халқини ушбу сана билан чин юракдан самимий муборакбод этаман. Илоҳим тинчлигимизга, осойишталигимизга кўз тегмасин.

Раҳматулло СУВОНОВ, оддий аскар.

СЎЗ АСКАРГА

ИШОНЧНИ ОҚЛАЙМИЗ

Ўтган йил кузда мен йигитлик бурчимни ўташга киришдим. Орадан кўп вақт ўтмасданоқ ҳарбий Қасамёд қабул қилдик ва ҳарбийлик илми сир-асрорларини пухта ўрганиш учун барча машғулотларда астойдил қатнаша бошладик. Хизматнинг дастлабки синовларидан муваффақиятли ўтишимизда биз—ёш посбонларга кичик командирларимиз яқиндан ёрдам бердилар.

Ҳозирда Райим Йўлдошев, Азиз Ботиров, Мирзо Қосимов, Соҳиб Исоқов каби бўлинмамизнинг кўплаб илғор сержантлари касб маҳоратимизни мустаҳкамлаш йўлида биз билан эринмай шуғулланмоқдалар. Айниқса, амалий машғулотлар жараёнида камчиликларимизни аниқ кўрсатиб, ҳарбий техника ва қурол-аслаҳалардан тўғри фойдаланиш йўл-йўриқларини бизларга синчковлик ила ўргатмоқдалар. Биз - ёш жангчилар ҳам устоз командирларимизнинг талаб ва истакларини тўлақонли адо этиб, уларнинг ишончларини оқлаган ҳолда Ватан ҳимоячилари кунини ёруғ юзла кутиб оламиз.

О. МАШРАБОВ, оддий аскар. Тошкент гарнизони

ҲАРБИЙ МУТАХАССИСЛАР ДАРГОҲИ

Ўзбекистон Республикаси Қуролли кучлари академиясининг ўқитувчилари ва тингловчилари ўзларининг касб байрами — ватан ҳимоячилари кунини юқори кўрсаткичлар билан кутиб олишмоқда. Марказий Осиёда ягона бўлган бу ҳарбий академия бир ярим йил олдин олий маълумотли командир - мутахассислар тайёрлаш мақсадида Тошкентда ташкил этилган эди.

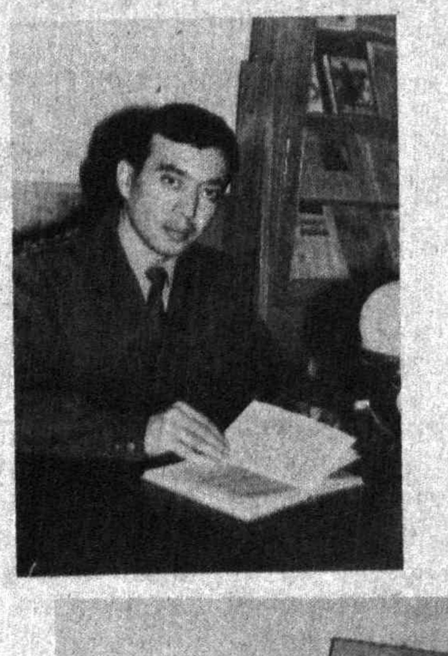

— Олий ҳарбий таълим билим юрти олдига қўйилган асосий вазифа мамлакатимиз қуролли кучлари учун олий ҳарбий маълумотли зобитларни тайёрлаб беришдан иборатдир, — дейди академия бошлиғи вазифасини бажарувчи, генерал- майор А. Сурганов. - Академиямизни тугатган зобитлар ҳарбий қисмлар ва бирлашмаларни бошқаради, штабларда турли лавозимларда хизмат қилади.

Академияда таҳсил муддати икки йил. Шу вақт мобайнида биз ўз ишига содиқ, Ўзбекистонимизнинг ҳақиқий ватанпарварлари, — олий малакали мутахассисларни тайёрлашимиз керак.

Академия тингловчилари асосан зобитлардан иборат. Айни пайтда бу ерда ватанимиз Қуроли Кучлари таркибидаги турли қўшинлар вакиллари таълим олмоқда.

— Александр Викторович, академиянинг ўқитувчи-профессорлари таркиби ҳақида нима дея оласиз?

— Ҳарбий академия тингловчиларига ўз ишининг билимдонлари, тажрибали, муносиб кишилар сабоқ беради. Масалан, уларнинг орасида оператив маҳорат ва умумий тактика кафедраси мудири ўринбосари В. Приказчик, қуроли кучлар турлари кафедраси мудири вазифасини бажарувчи, полковник Ю. Ташматов, техника фанлари номзоди, капитан А. Холмуҳамедов, оператив маҳорат ва умумий тактика кафедраси катта ўқитувчиси, полковник Х. Қипчоқов ва бошқалар бор.

— Академиянинг ўқув-моддий базаси қай аҳволда, бугунги кун талабларига жавоб берадими?

— Академиянинг ўқув-моддий базаси тегишли даражада. Бу ерда ўқитиладиган ҳар бир фан бўйича махсус синфхоналар ташкил этилган. Оператив тайёргарлик, жанговар тайёргарлик, қўшинларни бошқариш ва штабларда хизмат қилиш, авиация ва бошқа турдаги қўшинлар синфхоналари шулар жумласидандир. Яъни, ўқув-моддий базамиз зарур миқдордаги мутахассисларни тайёрлашга имкон беради.

Ўзбекистон Президенти, Республика Қуролли Кучлари олий бош қўмондони Ислом Каримов академияни тантанали очиш маросимида Республика мудофаа вазирлиги раҳбарияти, олий ҳарбий таълим билим юрти қўмондонлиги олий малакали зобитларни тайёрлаш юзасидан академия олдига қўйилган бош вазифаларга асосланиб, диққат-эътиборни таълим-тарбия жараёнини ташкил этиш ва такомилаштиришга, энг аввало, миллий ҳарбий мутахассисларни тайёрлашга қаратиши лозимлигини таъкидлаган эди.

Ишни шундай йўлга қўйиш лозимки, мутахассисларни тайёрлаш энг замонавий талабларга жавоб берсин, машғулотлар ҳарбий фан соҳасида эришилган энг сўнгги ютуқлар, иккинчи жаҳон уруши ва кейинги урушлар тажрибаси, жумладан, мен шуни ҳам алоҳида таъкидлашни истар эдимки, Афғонистонда жанговар операцияларни амалга ошириш тажрибаси эътиборга олинган ҳолда ўтказилсин.

Олий маълумотли зобитларни тайёрлашда Марказий Осиё минтақасининг ўзига хос хусусиятлари ҳисобга олиниши зарур. Ўтган асрларда эришилган ҳарбий ютуқларни ҳам назардан қочирмаслик керак. Биз буюк аждодимиз, соҳибқирон Амир Темурнинг саркардалик истеъдоди ва ҳарбий стратегияси кўп асрлар мобайнида шарқ ва ғарб лашкарбошилари учун намуна бўлганини ҳамиша ёдда тутишимиз ва ҳеч қачон эсдан чиқармаслигимиз лозим.

Турсунбой БОТИРБЕКОВ, ЎзА мухбири

Саҳифани «Ватанпарвар» газетаси билан ҳамкорликда Л. СУВОНОВ тайёрлади.

ЭГРИ ЙЎЛ

ЁКИ ОҒУНИНГ ОҒУШИДАГИ ТЎҚҚИЗ ЙИЛ

Йўл бошида адашиш... Йўл бу — умр. Адашмоқ, демакким нотўғри йўл танламоқ, яшамоқ. Яратганнинг хом сут эмган бандаси бу ғаддор дунёнинг тўғри йўли қайсию эгриси қайси эканлигини билолмай яшайди. Минг, юз минг йиллик хатолар яна такрорланаверади. Улардан ҳимояланишнинг чораси йўқдай, гўё. Тақдирнинг ўнгирларида пешонаси ғурра бўлган инсон охир-оқибат яна ўша нисбийликка суянади. Ўзини овунтиради. Солиштириш орқали бир тўхтамга келгандай бўладию йилларнинг учқур қаноти яна иккиланишни олиб келади. Яна изланиш... Беихтиёр хаёлдан наҳотки ҳаётда тўғри йўл топиш шу қадар оғир бўлса деган ўй ўтади. Ким билади дейсиз...

Лекин гап бунда ҳам эмас. Гап ИНСОН ТАҚДИРИ ҳақида...

...—Мана, излаб олдингга келдим, — деди Холмурод қоқсуяк қўлларини манглайига тираб. Сўнг синиқ кулди-да қўшимча қилди: — Дардимни «дастурхон» қилгани,..

Унинг сўник нигоҳларида мунгни кўрдим. Шу тоб кўз ўнгимда болалик чоғимиздаги Холмуроднинг чақноқ кўзлари гавдаланди. Наҳотки инсон кўзлари шу қадар ўзгаришга қодир бўлса!

Холмурод билан бир мактабда таҳсил олганмиз. Дўст эдик. Мактабни тамомлагач, синовлардан ўтиб, турли шаҳарлардаги олий ўқув юртларига кирдик. Сўнг — ҳарбий хизмат. У тақдир тақозоси билан Афғонистонда хизмат бурчини ўтади. Уйланди. Орадан йиллар ўтгач, анча узоқлашиб кетдик. Бир-иккита аскар мактуби альбомдаги суратларгина уни ёдимга солиб турарди. Энди эса олдимда ўтирибди. Аввалги шеркелбат йигит озиб чўп бўлиб қолган, кўзлари киртайган, ўқтин-ўқтин оғир йўталади. Бироз муддат суҳбатлашгандек бўлдик. У иккиланиб турди-да охири «ёрилди».

— Афғондан «дори»га ўрганиб қайтдим. Эшитгандирсан, у ёқларда бу зорманданинг уруғи сероб. Аввал фақат жангга кирадиган пайтларда тортардим. Кейин-кейин усиз куним ўтмайдиган бўлиб қолди. Хизматдан қайтгандан сўнг ташлаб юборарман деб ўйлагандим. Қаёқда дейсан. Чекмаган куним «мандраж» бўлиб қолавердим. Унинг устига ишимнинг мазаси қочди. Дипломниям амал-тақал қилиб қўлга олгандим. Уйланганимдан сўнг хотин роса ялинди-ёлворди. Шошма дедим, бу осон эмас, фарзандимиз туғилсин ташлайман деб ваъда бердим. Қизимиз ҳам туғилди...

У оғир хўрсинди. Бу хотиротлар унинг учун жуда оғир эканлигини ҳис этдим. Бироз сукутдан сўнг ўзини қўлга олиб давом этди.

— Иродамни шунчалик бўш деб сира ўйламаган эдим. Ташлаш тугул баттар ўрганиб бордим. Баъзида хотиннинг ишлаб келган пулига, ҳатто қизимизнинг нафақасига ҳам кўз олайтирадиган бўлиб қолдим. Бир иккита ўзимга ўхшаганларни топиб олгандим. Кунларим бора-бора тушга ўхшаб қолди. Эрталаб тураману хаёлим «дори» топишда. Чекаману ҳаммасини унутаман. Ишдан ҳам кетдим. Уй, рўзғор билан ишим йўқ. Саҳардан кўча изғигани чиқиб кетаман, ярим тунда суробим тўғри бўлиб қайтаман. Акаларим ҳам насиҳат қилиб чарчади шекилли, мен билан қизиқмай қўйди. Эсим ўзимга қайтганда яхшиям ота-онам эртароқ ўлиб кетишган экан деган жинни хаёлга борган пайтларим ҳам бўлди. Кўча-кўйларда сандирақлаб юравериб обрўйимдан ҳам ажралдим. Қизимиз икки ярим ёш бўлгач хотинни онаси олиб кетиб қолди. Ўша куни роса чеккандим, орқасидан излаб бормадим...

Орадан ҳеч қанча ўтмай у бошқаси билан турмуш қилди. Қисқаси, оила йўқ, ҳувиллаган уйда ёлғиз қолдим. Ит ётиш, мирза туриш деганлари рост экан. Хотин кетгач одамлик сиёқимни йўқотдим. Отамдан қолган бор будни сотдим. Ўша бир-иккита шерикларимдан бошқа одам уйимга қадам босмай қўйди. Шу орада бир тошкентлик талабаликдаги оғайним келиб қолди. Дарвозага қулфни уриб унинг «КамАЗ»ида жўнавордим. Оғайним Чилонзордаги фирмалардан бирига сотувчиликка жойлаштириб қўйди. Фирма анча бой экан, қўлим пул кўрди. Аммо ўрганган кўнгил ўлганда қўяр экан, яна «дори»нинг домига тушдим. У ерда ҳам бир-иккита «улфат» топдим. Ҳар куни биргамиз. Пул бор, ғам йўқ. Чекишдан бошқасини ўйламай қўйдим. Тезда бу ердан ҳам ҳайдашди. Кассадан анча-мунча пулни ишлатиб юборганим учун судга беришмоқчи эди, оғайним ўртага тушиб қутқариб қолди. Қутқаришга қутқардию «нашаванд билан дўст бўлолмайман» деб, қўлини ювиб қўлтиққа урди. Ишим яна чаппасига кетди. Жанубий вокзалда ишлайдиган бир аёл билан танишиб қолгандим. Ўшаникида яшай бошладим. У эрталаб ишга кетади, мен — уй ишларини қиламан, овқат пишираман. Уч ойча тинч яшадим. Бир куни «хотин»имнинг ишхонасидагилари келишди. Уларнинг ичида ҳам битта менга ўхшагани чиқиб қолди. Дарров «топишдик». Яна бошланиб кетди. У тажрибалироқ экан, кейинроқ мени «игнага» ўргатди. Мен худди роботга ўхшаб қолдим. «Доза»ни оламан, карахт бўлиб бир неча соат ётавераман. Менинг бу қилиқларимни кўрган аёл ҳам секингина хайр-маъзур қилди. Шу зайл икки йилча шаҳарда тентираб юрдим. Бир марта безори болалар ўласи қилиб калтаклашганди.Елкам оғрийвериб касалхонага бордим. У ердаги врач мени текширгач ёшимни сўради. «Ўттиздаман» дедим. «Неча йилдан бери чекасан?» дея сўради у синчковлик билан тикилиб. Яширмадим: «Тўққиз йил бўлди». У менга узоқ тикилиб турдида бошини сарак-сарак қилиб бир парча қоғозга «30-9-50» деб ёзиб узатди. Ҳеч нарсани тушунмай унга қарадим. У: «Мана шу сенинг ҳаёт формуланг. Йигит бўлсанг — бу қилиғингни ташла. Организминг элликка кирибди» деди. Тахта бўлиб қолдим. Овлоқроқ жой топиб, роса йиғладим. Ўзимни қўлга олиб бир қарорга келдим. Бир неча кун Ипподромда юк ташиб, йўлкира қилиб Чортоққа қайтдим. Ёзда келгандим. Катта акамнинг маслаҳати билан янги участкаларда хом ғишт қуйиб, пул топдим. Яқинда битта қўй сотиб олдим. Кўкламгача бузоқ олмоқчиман. «Дори»ни эса... ташладим...

У мендан кўзини олиб қочди. Эшитилар-эшитилмас пичирлади: «Ташладим!».

Мен Холмуроднинг ҳикоясидан таъсирланиб, бир тўхтамга келолмасдим. Миямда минг хил савол ғужғон ўйнарди. Нега шундай бўлди? Нима учун?...

У мен билан хайрлашаркан қўшиб қўйди: «Биламан, барибир нимадир ёзасан. Майли ёз. Эҳтимол кимларгадир менинг ҳаётим мактаб бўлар. Фақат бир илтимос — исмимни берма. Ҳали уйланишим бор, бола-чақа дегандай... Қисқаси, ўзинг биласан...» Холмурод кетди.

У юрагини бўшатганди. Менинг қалбимга эса оғир тош чўккандай бўлди. Шунда унинг сўнгги сўзларини эсладим: «...ҳали уйланишим бор, бола-чақа дегандай...»

Омадингни берсин, Йигит!

Муҳаммадраҳим УММАТОВ.

Тақдир сўқмоқлари

«СЕНИ СОҒИНЯПМАН, ЗИЁДА»

Бу дунёда инсоннинг кўнгли дарз кетмасин экан. Чунки синган кўнгилни қайта тиклаб бўлмайди. Ҳаётнинг қаттиқ зарбаларига, не-не кўргуликларига чидаган бардошим, биргина бетайин аёлнинг айрилиғига дош беролмади. Мен сира ўзимга келолмаяпман.

Ҳаёт зарбалари... дедим. Биринчи умр йўлдошим биланширингина, ҳалол меҳнат билан кун кечирардик. Мен ўқитувчи эдим. Икки қизимни катта қилиб турмушга узатдик. Лекин хотиним оғир хасталикка чалинди. Қаратмаган доктору, профессорлар қолмади. Лекин иложи бўлмади.

Унинг вафоти мени қийин аҳволга солиб қўйди. Бутун дунёни унутдим. Менинг аҳволимдан ташвишланган қариндош-уруғлар ўртага тушиб бир аёлга уйлантиришди. У ҳам биринчи хотинимдек эсли-ҳушли аёл эди. Ҳаётим ўз йўлига тушгандек эди. Қўққисдан ошқозони касалланиб, шифохонага тушди. Яна касал қарадим. Аммо унинг ҳам умри қисқа экан.

Мен ҳаётнинг бу кўргуликларини аллоҳнинг буйруғи деб қабул қилишим керак. Ичимда куйдим. Ишим билан, набираларим билан овундим. Қизларим олий маълумотли, эсли ҳушли бўлиб ўсдилар. Уларни кўриб қувондим. Лекин тўсатдан кичик қизимнинг эри оғир касалликдан вафот этди. Мен қизимнинг қисматидан яна эзилдим. Кетма-кет зарбалардан қариб кетдим назаримда.

Қариндошлар яна мени уйлантиришга бош қўшишди. Рақибахон исмли фарзандсиз аёлга уйландим. Биз яхши яшардик. Умуман мен аёлга бир ожиза сифатида қарайман. Майда-чуйда ишларга ҳам ёрдам бераман. Рақибахонни ҳам ниҳоятда авайлардим. Бир куни у бола боқиб олсак, деб қолди. Майли, деб янги туғилган 5 кунлик чақалоқни ўз номимизга ўтказиб олдик. Назаримда, мен учун янги ҳаёт бошлангандек эди. Зиёда деб исм қўйдик. Чақалоқнинг майин товуши умримга мазмун олиб кирди. Кеча-кундуз бешик тебратиб чарчамасдим. У катта бўлиб тиллари бурро-бурро бўлганда, менинг севинчим дунёга сиғмай кетди. Дарвозадан киришим билан «дада» деб югуриб келарди. Аяси овқат едирса, дадам едирсин деб йиғлашлари. Зиёда 5-6 марта оғриб, шифохоналарда ётиб чиқди. Уни ҳар гал кўргани бораману қайтишда йиғлаб келаман. Ишқилиб тузалиб кетсин деб сўрайман. Ўзим 60 ёшдаману, бола туфайли ёшариб кетгандекман.

Шифохонадан келади-ю бўйнимга осилади. Мендан сира ажралмайди. Ишга кетсам орқамдан эргашади. У шундай ширинтой бўлди-ки, бир зум кўрмасам соғинардим. Мен шундай ширин ташвишлар билан юриб... Хотиним отасиникига кетиб қолди. Орқасидан борсам, қайнотамдан ҳали ҳеч кимдан эшитмаган гапни эшитдим. Жуда қаттиқ хафа бўлдим.

Хотиним, эри вафот этгач бизникида яшаётган қизим билан келишолмабди. Шу баҳона бўлди-ю, 18 кун деганда бошқа қишлоққа эрга тегиб кетди. Мен ҳатто юкларини олиб келгани келса ҳам, шунчаки аразлаяпти, қайтади деб ўйлабман. Қизим, «дада бизнинг нарсаларни ҳам, ҳатто қўйингизни ҳам олиб кетди», деса эътибор бермабман.

Судда «Нега бундай қилдингиз?» десам, «Отам мажбурлади» деди. Ахир, наҳотки кап-катта аёлга тўртинчи марта эрга тегиш номус бўлмаса. Ота-чи, қизини бировга сотиб ейиш учун ўстирганмиди дейман. Аёлларни ожиза деган фикримдан қайтдим. Уларнинг кўнглидагини билиб бўлмас экан. Биргина сўз ёки биргина ҳаракат билан турмушни издан чиқариб юборадиганлар ҳам шулар экан.

Мен Рақибанинг оиласида «ажралиш» сўзи оддий бир ҳол эканлигини энди англадим. Чунки синглиси ҳам 3 марта эрга тегди. Укаси эса икки хотинни 2 боласи билан ҳайдаб юборди.

Ҳаётга бу қадар енгил қарашнинг оқибати нима бўлиши маълум.

Мен ҳаётимга бемаврид келиб кетган аёл учун ачинмайман. Унга бағишлаган умримга ачинаман. Менга талпиниб турувчи Зиёда қизимни соғинаман. Унга ҳеч ким менчалик оталик меҳрини беролмаслигини биламан. Ўйлаган сари унга раҳмим келади. Онанг бозорма-бозор юрганида кимнинг қўлида қолиб кетяпсан, қизим?! Кечир, сени онангдан ажратиб ўзимники қилиб ололмайман.

Омонбой ҲОЖИБЕКОВ.

ДУШАНБА, 13

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00—8.30 «Ҳафтанома».
*
8.30 Лирик концерт.
8.50 «Бунёдкор».
9.15 Муборак Рамазон тухфаси. «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-фасл. 3-қисм.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Бухоронинг 2500 йиллиги олдидан. «Кўҳна ва ҳамиша навқирон».
10.35 Эртаклар яхшиликка етаклар. «Бир сўм қадри». Телеспектакль.
11.05 Дони Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти.
11.35 «Ўсмир ва қонун». Тележурнал.
12.00 «Морена Клара». Телесериал.
12.45 Бокс. Ўзбекистон кубоги. Финал.
13.45 «Ғалатепалик авлиё». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Эркатой».
18.25 Биржа ва банк хабарлари.
18.45 «Морена Клара». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Маънавият». Аждодлар изидан. 1-кўрсатув.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Ватанимга хизмат қиламан».
21.25 Чимён тароналари.
22.05 «Ранг фалсафаси».
22.30 Муборак Рамазон тухфаси. «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-фасл. 4-қисм.
23.15 Рамазон қўшиқлари.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.20 — 00.30 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.45 Болалар ва катталар учун қувноқ шеърлар.
18.55 «Турли қизиқишлар».
19.10 ТВ сирларни ошкор этади...
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисино» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
21.50 «Спорт қитъаси».
22.20 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.40 — 00.20 «Янги йилингиз билан». Байрам дастури.

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Бойсунда қор эриганда». Телефильм.
18.25 «Дарбадар». Бадиий фильм. 6-серия.
*
19.10 — 21.40 Россия жамоат телевидениеси.
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Янги қурбон». Телесериал.
22.35 «Мусиқа ҳамма учун».
*
23.05 — 23.35 Россия давлат телевидениеси.
*
23.35 Эълонлар.
23.40 — 23.45 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Кўрсатувлар анонси.
18.50 «Мультикарусель».
19.05 «Умид».
19.35 Эълонлар.
19.40 «Спорт-тайм».
20.10 Кечки сеанс. «Келинлар кўзғолони». Бадиий фильм.
21.40 «Майда-чуйда».
21.55 «Авторейд».
22.05 Эълонлар.
22.10 «Аёл».
22.40 «Бизнес доктор». Видеофильм. 1-қисм.
23.10 — 23.20 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 14

БУГУН — ВАТАН ҲИМОЯЧИЛАРИ КУНИ

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Қувноқлар даврасида».
8.55 Биржа ва банк хабарлари.
9.15 Муборак Рамазон тухфаси. «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-фасл. 4-қисм.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Рақслар гулдастаси».
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 Инглиз тили.
11.30 Адабиёт.
*
12.00 «Морена Клара». Телесериал.
12.45 «Билиб қўйки, сени Ватан кутади».
13.10 «Аралаш». Юмористик киножурнал.
13.30 Ўзбек қуйларидан концерт.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Табиатшунослар клуби».
18.25 «Чегарачилар». Телеочерк.
18.45 Спорт. Спорт. Спорт.
19.00 «Оҳанглардан таралган меҳр».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Маънавият». Аждодлар изидан. 2-кўрсатув.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Ватан ҳимоячилари кунига бағишланган кўрсатув ва концерт. «Туркистон» саройидан ёзиб олинган.
22.30 Муборак Рамазон тухфаси. «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-фасл. 5-қисм.
23.15 «Замон».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.25—00.35 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Ёрилтош». Мультгўплам.
18.35 ТВ плюс...
18.45 «Беминнат маслаҳатлар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисино» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Кўзгу». Тележурнал.
21.30 «Спорт қитъаси».
22.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.30 — 00.10 «Кинонигоҳ».

III

17.55 Янгиликлар.
18.00 Эълонлар.
18.05 «Дарахт қўшиғини тинглаб», «Ғаройиб ковуш». Телефильмлар.
18.25 «Дарбадар». Бадиий фильм. 7-серия.
*
7.30 — 9.00, 19.10 — 21.40 Россия жамоат телевидениеси.
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Янги қурбон». Телесериал.
22.35 «Дорбоз Тошкенбоевлар». Телефильм.
*
23.05 — 23.35 Россия давлат телевидениеси.
*
23.35 Эълонлар
23.40 — 23.45 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Сен ҳақингда ва сен учун».Ахборот-дам олиш дастури.
19.15 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
19.45 Эълонлар.
19.50 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.40 «Озодлик номидан». Америка тарихи.

TV TURKISTON

21.10 «Солиқлар ҳақида сабоқлар».
21.25 «Уйингоҳ + оила».
21.55 «Шифокор билан мулоқот».
22.25 Эълонлар.
22.30 «Жиллет-спорт».
23.00 «ТВ IVда» «Немис тўлқини».
23.30 — 23.40 «Хайрли тун!»

ЧОРШАНБА, 15

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Оҳанглардан таралган меҳр».
8.50 Болалар учун. «Алифбо байрами».
9.15 Муборак Рамазон тухфаси. «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-фасл. 5-қисм.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Тақдир». Публицистик кўрсатув.
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Кимё.
11.00 Янги алифбони ўрганамиз.
11.30 Табиёт.
*
12.00 «Морена Клара». Телесериал.
12.45 «Гул кўп, чаман кўп». Телеочерк.
13.20 «Фаррух ва Зумрад». Мультфильм.
13.35 Чемпион билан учрашув. А. Багдасаров.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадур...».
18.15 «Замон билан ҳамнафас».
18.35 «Дилнавоз садолар».
18.40 «Морена Клара». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Маънавият». Аждодлар изидан. 3-кўрсатув.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 «Дилнавоз садолар».
21.30 «15 дақиқа спорт ҳақида».
21.45 «Автоолам».
22.00 «Талқин. XX аср».
22.30 Муборак Рамазон тухфаси. «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-фасл. 6-қисм.
23.15 Рамазон қўшиқлари.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.20—00.30 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Ёрилтош». Мультгўплам.
18.35 «Зерикмай десангиз...».
18.45 «Дойче Велле» тақдим этади...
19.10 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисино» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
21.50 «Ҳуқуқ ва мажбурият».
22.00 «Зерикмай десангиз...».
22.10 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.40 — 00.20 «Кинонигоҳ».

III

17.45 Янгиликлар.
17.50 Эълонлар.
17.55 «Эшмат — саҳий фаришта». Болалар учун фильм.
18.25 «Дарбадар». Бадиий фильм. 8-серия.
*
7.30 — 9.00, 19.10 — 21.40 Россия жамоат телевидениеси.
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Янги қурбон». Телесериал.
22.35 «Унутилмас қўшиқлар». Телефильм.
*
23.00 — 23.35 Россия давлат телевидениеси.
*
23.35 Эълонлар.
23.40 — 23.45 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Гулдаста».
19.30 «Безнен мирас».
20.00 Эълонлар.
20.05 «Дидар».
20.35 «Тошкент оқшомида».
21.05 «Дунё ва болалар».
21.35 Эълонлар.
21.40 «Таклифлар ва ташрифлар».
22.10 «Бу ажиб дунё».
22.30 — 22.40 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 16

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Қўнғироқча».
8.55 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
9.15 Муборак Рамазон тухфаси. «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-фасл. 6-қисм.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Эстрада тароналари.
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Давлат ва ҳуқуқ асослари.
11.00 «Алифбо сабоқлари».
11.30 География.
*
12.00 «Морена Клара». Телесериал.
12.45 «Сиҳат-саломатлик» почтасидан.
13.15 Рамазон қўшиқлари.
13.35 «Шартнома ҳаққоний бўлсин». Публицистик кўрсатув.
14.00—14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Акциядорлар луғати».
18.20 «Омонлик тилаймиз».
18.35 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.55 «Дилнавоз садолар».
19.05 «Маънавият». Аждодлар изидан. 4-кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юзма-юз».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари.
21.20 «Мутойиба». Пайшанба ҳазиллари.
21.40 «Шаҳар бедарвоза эмас...».
22.10 Мумтоз куйлар.
22.30 Муборак Рамазон тухфаси. «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-фасл. 7-қисм.
23.10 «Иймон».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.20—00.30 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Ёрилтош».Мультгўплам.
9.20 ТВ плюс...
9.30 «Кўзгу». Тележурнал.
10.00 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
10.15 «Ҳуқуқ ва мажбурият».
10.25 «Зерикмай десангиз...».
10.35 «Табиат дунёси».
11.25—13.15 «Кинонигоҳ».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Ёрилтош». Мультгўплам.
18.35 «Киносайёра».
19.15 «Бирдан бир имкон».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисино» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Авлодимиз».
21.20 «Мусиқий йўлка».
21.30 «Ишбилармонлар ҳафтаси».
22.00 «Дойче Велле» оҳанглари ва Эълонлар»».
22.30—00.10 «Кинонигоҳ».

III

17.55 Янгиликлар.
18.00 Эълонлар
18.05 «Барон Мюнгхаузеннинг саргузаштлари». Мультсериал.
18.25 «Дарбадар». Бадиий фильм. 9-серия.
*
7.30 — 9.00, 19.10 — 21.40 Россия жамоат телевидениеси.
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Янги қурбон». Телесериал.
22.35 «Гўзаллик тақдим этиб», «Келин отланиш маросими». Телефильмлар.
*
23.00 — 23.35 Россия давлат телевидениеси.
*
23.35 Эълонлар.
23.40 — 23.45 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Дастурнинг очилиши.
18.50 «Мультикарусель».
19.05 «Айчурек».
19.35 Эълонлар.
19.40 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.30 «Каталог».
20.45 «02» тўлқинида.
21.00 «Болалар боғчасидаги пеликан». Телефильм (Япония).
21.25 «Интер-спорт».
21.35 Эълонлар.
21.40 «Халқаро фитналар». Телесериал (Италия).
22.40 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
23.10 «Клип-антракт».
23.15 «Океандан океангача».
23.45 — 23.55 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 17

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Юзма-юз».
8.45 «Нури иймоним». Носир Алимахсумов куйлайди.
9.15 Муборак Рамазон тухфаси. «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-фасл. 7-қисм.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Янги йил қувончлари».
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Тасвирий санъат.
11.00 Немис тили.
*
11.30 «Нон қадри».
12.00 «Морена Клара». Телесериал.
12.45 «Элга хизмат — олий ҳиммат».
13.00 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Ўзбекистон. Бешинчи довон».
13.30 Пойтахт концерт залларида.
14.00—14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Болалар учун концерт.
18.30 Бизнес ҳафта якунлари.
18.45 «Морена Клара». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Биламиз-у, аммо...».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари.
21.20 «Ривоят».
21.30 «Эртага — шанба».
21.50 «Қалб гавҳари».
22.10 «Дилнавоз садолар».
22.30 Муборак Рамазон тухфаси. «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-фасл. 8-қисм.
23.10 «Умидли дунё».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.25—00.35 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Ёрилтош». Мультгўплам.
9.20 «Кўзмунчоқ».
9.40 «Жаноби Бинн ҳангомалари».
10.00 «Жозиба».
10.20 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
10.45 Видео — «О».
12.25—13.00 «Спорт қитъаси».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Бор эканда, йўқ экан...»
18.35 «Мулк эгаси ким?».
18.55 Театр плюс ТВ.
19.15 «Ором онлари». Видеоклип.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Ўзбекистон халқ артисти Собир Воҳидов ҳузурида.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
21.50 «Қовун тушди».
22.10 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.40—00.20 «Кинонигоҳ».

III

17.55 Янгиликлар.
18.00 Эълонлар.
18.05 «Барон Мюнгхаузеннинг саргузаштлари». Мультсериал.
18.30 «Дарбадар». Бадиий фильм. 10-серия.
*
7.30 — 9.00, 19.15 — 21.40 Россия жамоат телевидениеси.
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Янги қурбон». Телесериал.
22.35 «Кўнгилчик усто», «Хазинанинг қайтиши». Телефильмлар.
*
23.00 — 23.30 Россия давлат телевидениеси.
*
23.30 Эълонлар.
23.35 — 23.40 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Умид чечаклари».
19.30 Эълонлар.
19.35 «Маънавият ва инсон».
20.05 «Шаҳрим — фахрим».
20.35 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
21.05 «Тақдир калити».
21.35 Эълонлар.
21.40 Кинематограф. «Ноёб асарлар орқасидан ов». Телесериал.
22.40 «Бу бўстон аро...»
23.10 Араб эстрадаси.
23.40 — 23.50 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 18

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Тараннум». Мусиқий дастур.
9.05 «Қумсоат». Мультфильм.
9.15 Муборак Рамазон тухфаси. «Муҳаммадун Расуллуллоҳ».Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-фасл. 8-қисм.
«Ёшлик» студияси намойиш этади:
10.00 «Таянч».
10.20 «Мулоҳаза, мунозара, мунособат».
10.50 «Яшил чироқ». Телетанлов.
11.35 «Ўзбекистон спорти».
12.30 «Морена Клара». Телесериал.
12.45 «Йўллар ва ўйлар».
13.10 «Соз сеҳри». Турсунбой Жўраев ижросида ғижжак наволари.
13.30—14.50 «Чегем ҳангомаси». Бадиий фильм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Совға».
18.20 «Зумраша». Ҳажвий киножурнал.
18.40 «Олам».
18.55 «Мактуб».
19.10 «Сиз севган қўшиқ».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Дилнавоз садолар».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Хайрат».
21.20 «Дилнавоз садолар».
21.35 Буюк келажак сари. «Ўзбекистоннинг янги тарихи». 2-кўрсатув.
22.00 «Азиз сиймолар». Ҳикмат Латипов.
22.30 Муборак Рамазон тухфаси. «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-фасл. 9-қисм.
«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:
23.15 Ранглар жилоси.
23.25 «Куй ва тасвир».
23.40 «Азиз Маҳмуд йўли». Бадиий фильм.

II

9.00 «Бор эканда, йўқ экан...».
9.20 «Мулк эгаси ким?».
9.40 Театр плюс ТВ.
10.00 «Ором онлари». Видеоклип.
10.10 Ўзбекистон халқ артисти Собир Воҳидов ҳузурида.
10.40 «Қовун тушди».
11.00 «Кинонигоҳ».
12.40—14.00 «Спорт қитъаси».
* * *
18.00 «Ёрилтош». Мультгўплам.
18.20 «Дубляж».
18.40 Эълонлар.
18.45 «Жаноби Бинн ҳангомалари».
19.05 «Жозиба».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дармон».
20.10 «Жозиба».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
«Шанба оқшоми». Дам олиш дастури:
21.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
21.25 «Спорт қитъаси».
21.50 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.20 — 00.20 Видео — «О».

III

18.20 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
18.25 — 23.20 Россия жамоат телевидениеси.
*
23.20 — 23.50 Россия давлат телевидениеси.
*
23.50 — 24.00 «Шатранж». Телефильм.

IV

9.00 «Аэробика».
9.20 Кинонинг олтин асри. Жан Поль Бельмондо «Ким аслида ким?» фильмида.
10.40 Эълонлар.
10.45 «Спектаклдан сўнг».
11.10 «Клип-антракт».
11.15 «Комедиантлар».
11.35 Эълонлар.
11.40 «Шанба эртаги».
12.40 «Клип-антракт».
12.45 — 13.05 «Корейс тилини ўрганяпмиз».
* * *
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Шанба оқшомида».
19.10 «Чинсэн».
19.40 Эълонлар.
19.45 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.35 «Рақслар қанотида».
21.00 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 Эълонлар.
21.10 Кинонинг олтин асри. Жан Поль Бельмондо «Профессионал» фильмида.
22.50 «Олам ва одам».
23.15 «Беш дақиқа ўзинг учун».
23.20 «Хит-коллекция».
23.40 «Жиллет-спорт».
00.10 «Бу ажиб дунё».
00.30 — 00.40 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 19

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
9.15 Муборак Рамазон тухфаси. «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-фасл. 9-қисм.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Қувноқ стартлар».
12.00 «Морена Клара». Телесериал.
12.45 «Ташриф». Дам олиш дастури.
13.25 Болалар учун. «Орзу».
13.55—15.25 Насрулло Қобул. «Намрут». Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқали театрининг спектакли.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун концерт.
18.15 «Борже узуги». Телесериал.
19.00 «Келгуси ҳафтада».
19.15 «Туҳфа».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Бир ўлка-ки...».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Минбар».
21.15 «Бу мунис лаҳзалар».
21.35 Футбол олами.
22.00 «Шахс ва баҳс».
22.25 «Илҳом сатрлари».
22.30 Муборак Рамазон тухфаси. «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-фасл. 10-қисм.
23.15 Рамазон қўшиқлари.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00 «Келгуси ҳафтада».
00.15 Тунги тароналар.
00.25—00.35 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Даракчи».
9.10 «Боланинг тили...».
9.25 «Мульти-пульти».
9.50 «Болажонлар» экрани.
11.30 «Эҳтиром». Н. Дўстхўжаев.
11.50 «Унутилмас тасмалар».
13.20 «Дилором наволар».
13.25 «Хушвақт бўлинг!». Юмористик кўрсатув.
13.50—15.30 Видео — «О».
* * *
18.00 «Даракчи».
18.10 Эълонлар.
18.15 «Бугуннинг боласи».
18.35 «Мульти-пульти».
19.00 «Умрбоқий мерос».
19.15 «Дилором наволар».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Ана шунақа!». Юмористик кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Дунё кўриб, дунё ярат».
21.20 «Таманно».
21.30 «Мезбон».
21.45 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.15 Видео — «О».
24.00 — 00.20 «Мувозанат».

III

17.00 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
17.05 — 22.45 Россия жамоат телевидениеси.
*
22.45 Эълонлар.
22.50 — 23.15 «Панорама».

IV

9.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
9.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
9.40 «Эртакларнинг бу сеҳрли олами».
11.10 Эълонлар.
11.15 «Аралаш».
11.45 «Парле ву франсе?»
12.15 Киносалон. Б. Бертолуччининг «Конформист» фильми.
14.00 «Жонли сайёра».
14.10 «Афсоналар ва ҳақиқат». Ҳужжатли кино.
15.05 Эълонлар.
15.10 Кундузги сеанс. «Христофор Колумб». Бадиий фильм (Италия).
16.10 «Сенинг вақтинг».
16.40 «Телеташриф».
16.55 Мультэкран.
*
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «ТВ IVда етти кун» (ўзбек тилида).
19.00 «Мультикарусель».
19.15 Эълонлар.
19.20 «Биргаликда куйлайлик».
20.20 «Иштирок этувчилар».
20.50 Киносалон. Б. Бертолуччининг «XX аср» фильми. 1-қисм.
23.20 «ТВ IVда етти кун» (рус тилида).
23.35 Эълонлар.
23.40 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографияси янгиликлари.
00.10 — 00.20 «Хайрли тун!».

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР TV ҲАҚИДА

Сир эмас, Ўзбекистон телевидениеси сўнгги пайтда ижобий томонга катта силжиш қилди десак муболаға бўлмас. Телетомошабинлар бу борада қандай фикрда эканлар. Ана шуларни билиш мақсадида биз ҳам улар билан мини-интервью ўтказиб, қуйидаги саволлар билан мурожаат қилдик:

1. Телевидениеда қайси кўрсатувлар Сизга маъқул келди?
2. Қайси кўрсатувлар Сизни ранжитди?
3. Келгусида қандай кўрсатувларни кўришни истар эдингиз?

Носир СУБҲОНОВ, Тошкент Санъат институти толиби:

1. «Ором онлари», «Кўзгу» кўрсатувлари маъқул келмоқда.
2. Телесериаллар ҳам жуда кўпайиб кетса бўлмас экан.
3. Маърифий, фалсафий, айниқса шарқ ва ғарб, ислом фалсафасига доир кўрсатувлар кўпайса яхши бўлар эди.

Бахтиёр РИХСИЕВ, шофёр:

1. Мусиқий кўрсатувларга кўпроқ маъқул бўлди.
Айниқса, «Жозиба», «Тунги тароналар» кўрсатувларини кўпроқ эшитаман.
2. «Ахборот» кўрсатуви ҳам аниқ, лўнда ахборотларга бой бўлса-да
3. «Шарқ дурдоналари», «Raks намойиш этади» кўрсатувлари сўнгги пайтда жуда ҳам камайиб кетди. Шунга ўхшаш чет эл эстрадаси ҳақидаги кўрсатувлар кўпайса.

УЧИНЧИ КИТОБДАН БОБЛАР

Қаддини мағрур тутиб, ўлжалари ёнига яқинлашаётган Асадбекни ўша юз (балки минг) биринчи тасодиф кутарди.

Унинг режаси оддий: бир ўқ билан икки қуённи урмоқ эди. Асадбек Ҳосилбойваччанинг Ғилайни албатта бошлаб келишини биларди. Ўқ овозини эшитган Ғилайнинг ҳовлига отилиб киришини ҳам ҳисобга олган, шу сабабли ҳам Чувриндига изма-из келишни тайинлаган эди. Ғилайнинг пистирмада турганига амин бўлгани учун ҳам тўппончани Элчинга берди. Элчин довдираб, нима бўлаётганини англаб етгунича Ғилай уни даф қилиши, сўнг ўзи ҳам шу ерга беҳуш чўзилиши лозим эди. Дастлабки режа бўйича Шомил ҳам жон бериши керак эди. Асадбек арқонни узун ташлаб, бу ишга Хонгирейни ҳам аралашиши мумкинлигини ҳисобга олиб, унга омонлик беришни лозим топди. Вазифа бир оз енгиллашди, айни чоқда мураккаблашди.

Ўлжасига яқинлашаётган Асадбек ўз хаёлича қурган қасос иморатининг бир томони ўпирилаётганидан бехабар эди. У «икки малъуннинг оққан қонини кўриб, кўнглим таскин топар, қалбни бураб азоб бераётган омбур кучдан қолар» деб ўйлаб, адашган эди.

Ўқлар зарбидан чалқанчасига йиқилган Ҳосилбойвачча булутли осмонга тикилиб, нажот кутаётгандай эди. У тириклигида ҳам кўзларини чақчайтиргувчи эди. Асадбек шу чақчайган кўзларни дастлаб кўрганидаёқ ёқтирмай, тўдага қўшмаганди. Ҳозир ҳам унга қараб баттар ғашланди. Элчиннинг қўлидан тўппончани олиб, икки ўқ билан бу чақчайган кўзларни йўқ қилмоқчи бўлди. Энгашиб, куёви чангалидаги тўппончани олмоқчи бўлганида Элчин инграли. Бу овозни эшитиб, Чувриндига «ўлмабди-ку?» деган савол назари билан қаради. Ғилайнинг қўлидан тўппончани олишга улгурган Чувринди «отайми?» дегандай шайланди. Иккинчи ўқ отилмай туриб Ғилайга зарба бергани учун у ўзини айбдор ҳис қилиб, хатосини тўғриламоқчи бўлди. Ана шунда Асадбек бир қалқиб кетди.

Куёвини ўлимга ҳукм қилганида дийдаси қаттиқ эди. Унинг қатъий фикрича Элчинга бундан бўлак мукофот бўлиши мумкин эмас эди. У «Элчиннинг юраги кўпдан бери бир-икки ўқни соғиниб қолган», деб ўйларди. Аслида Элчиннинг юраги Зайнаб ўғирланган кунлариёқ қўрғошин ўқларни ютиб, тепишдан тўхташи лозим эди. Зайнабнинг кейинги тақдири, шармандалик чодирига ўралишининг сабабчиси ҳам Асадбек назарида Элчин эди.

Асадбекнинг қўлқоп кийиб олганига Элчин ажабланган эди. Ҳолбуки қўл совқотадиган даражада аёз тушмаган эди. Элчин тўппончада бармоқ излари қолмаслиги учун қўлқоп кийилганини, тўппончада Ҳосилбойваччанинг қотили эмас, балки ўзининг бармоқ излари қолажагини қаердан билсин? Ҳосилбойваччага ўқ узган тўппонча Элчинда, Шомилники эса Ҳосилбойвачча қўлида бўлгач,милиса чақирилиши мўлжалланган эди. Ана ўшанда милиса бирбирини «ўлдирган» икки нодон «Иши» билан шуғуллана бошларди.

Режадаги иш ниҳоясига етай деганда Элчин инграб ётибди, жони қаттиқ экан,, ўлмабди. Бу хатони тузатиш осон — бир имо қилса бас, Чувринди ўқ узади. Лекин... имо қилишга журъат эта олмади. Кўз олдида паришон Зайнаб кўринди. Қулоғи остида унинг «отманг!» деган ҳайқириғи эшитилгандай бўлди. Бир сониянинг ўзида, Элчиннинг ҳаёти қилга осилиб турган нафасда Асадбек ўзи кутмаган ҳолга тушди. Унинг рўпарасида, паришон Зайнабнинг ёнида Элчинни отилажак ўқдан ҳимоя қилгандай онаси, сўнг... хасталикдан озиб кетган кичкина Самандар кўринди. Асадбек бу ҳолатини кейинчалик ҳам кўп ўйлади. Онасининг кўзига кўринганини тушуниш мумкин. Онасининг руҳи набираси Зайнабнинг тақдирини ўйлаб набира куёвнинг ҳаётини сақлаб қолмоқ учун безовта бўлгандир? Самандарчи? Гўдак укасининг руҳи нечун безовталанди? Бу саволга Асадбек кейинроқ жавоб топишга ҳаракат қилади.

Айни дамда Чувринди изн кутиб, ҳожасига тикилади. Асадбек эса кўзига кўринаётган яқинлари олдида ожиз.

Пайғамбаримиз (саллолоҳу алайҳи васаллам) намоз сўнггида ўнг томонга салом бериб, чап томонга салом беришга улгураманми, йўқми, Худо билади, деган эканлар. Киши олган нафасини чиқара оладими ё у нафас билан жони қуйилиб чиқадими — билмайди. Билмагани ҳолда худди дунёда мангу қоладигандай мағрур юради. Қорни бир коса овқатга тўйгани ҳолда бир дошқозонда тўла ош бўлмоғини истайди. Шу учун курашади, ён-атрофдагиларни босиб-янчади. Суягини қизғаниб, ириллаган итдан кулади, ўзи эса фақаттина ириллаб қўя қолмайди, ғаним деб билган биродарига ташланади, кекирдагидан олади. Умри давомида бу дунёнинг ҳою-ҳавaслари деб неча одамнинг руҳини мажақлайди. Ғофил банда... ўзича олтмишми ё тўқсон йилми умр кўрадигандай керилиб юради. Ҳолбуки унинг умри биргина им қоқиш билан узилиши мумкин. Мана, ҳозир Асадбек биргина имласа тепки босилади, ўқ кўз илғамас тезликда оловли из қолдиради-ю, Элчиннинг иссиқ қалбидан макон топади. Тамом-вассалом.

Чувринди ҳожасидан изн кутади. У нодон банда «отарчининг ҳаёти бегимнинг қўлида», деб ўйлайди. У билмайди-ки, олам тиғи жойидан қўзғолган тақдирда ҳам Худо хоҳламаса, бирон томирни ҳам қирқолмас. Бу онда Яратган тақдир ёзуғига хиёнат қилмади — им қоқилмади, тепки босилмади, ўқ ўзининг совуқ маконида қолди.

Асадбек бир зумгина кўзларини юмди-ю. темир тирноқлар ҳукмидаги қалб азобидан инграб юборди. Сўнг Элчин қўлидан тўппончани олди-да қасос ўтининг забтиданми, ё куёвини ўлимга ҳукм этишга журъати етишмагани аламиданми кўзларини мўлжалга олишни ҳам унутиб, барча ўқларни жонсиз жасадга қадади. Чувринди ҳожасини шу пайтгача бу аҳволда кўрмаган эди. Шу сабабли унинг важоҳатидан бироз чўчиди.

Асадбек бир неча нафас ҳаракатсиз тургач, бурилиб уй томон юра бошлади. У энди яқиндагина мағрур қадамлар билан уйдан чиққан Асадбек эмас, ўлим тўшаги сари бораётган хаста одам кўринишида эди. Уч-тўрт қадам босгач, у тўхтаб, ўгирилди:

— Дўхтирга олиб бор.

Шундай деб уйга кириб кетди.

Чувринди режа ўзгарганини фаҳмлади. Ҳожасидан «яна нима қилай», деб сўрамади. Асадбек гапни чўзмадими, демак, бу ёғи унинг фаҳм-фаросатига боғлиқ. Чувриндини Яратган фаҳм-фаросатдан қисмагани эса Асадбекка маълум. Агар ҳозир Кесакполвон бўлганида «Ғилайни бойла, Отарчини дўхтирга олиб бор, «уйида кимдир отиб кетибди», де қоронғу тушганда Ҳосилни кўмиб кел», деб бирма-бир тушунтирган бўларди.

Чувринди тезлик билан ҳаракат қилиб. аввал ипак каноп билан Ғилайнинг қўл-оёғларини боғлади, сўнг елимли тасмани оғзига ёпиштирди. Шундан кейингина Элчин устига энгашиб, биқин томони қонга беланганини кўрди.

Ҳалимжон Чувриндининг топшириғи бўйича изма-из юриб келиб, энди эшикнинг нарёғида махтал турган эди. Чувринди ичкаридан машинани олиб кел!» деб бақиргач, катта кўча томон югурди.

Асадбекнинг «дўхтирга олиб бор», дегани «куёвимнинг жонини асраб қол», деган маънони англатишини Чувринди биларди. Табибга олиб борса бундан милиса огоҳ топади, милиса билдими, кавла-кавла бошланади. Бусиз ҳам Шилимшиқ билан Жамшид(?)нинг ўлими уларнинг бошлари узра бало булутидай соя ташлаб турибди. Қўллари узун бўлгани билан ҳамма ёққа етавермаслигини бошқалар билмаса ҳам Чувринди пайқайди. Айниқса Зоҳид сўроққа чақирганида, уйига келганида юраги ноxушликни сезди. Энди Асадбекнинг ҳовлисида куёви отилгани билан шуғулланишса латта иси келиши ҳеч гапмас. Етти қўшнидан ҳеч бўлмаса биттаси беш-ўнта ўқ овози эшитганини айтиб қўяди. «Ҳў-ўш, — деб ўйлайди терговчи (балки ўша прокуратурадаги Зоҳиддир?,) — иккита ўқ Элчиннинг биқинида қолганлари қани?»

Чувринди машина келгунича бир қарорда тўхташи шарт эди. Элчинни уйига олиб бориб, сўнг табибни уйга олиб келиш кўп вақт талаб қилади; бу вақт ичида ярадор омонатини топшириб қўйиши ҳеч гап эмас. Режа ўзгарганидан кейин эса унинг ўлиши сира ҳам мумкинмас... Чувринди аввал Элчинни уйига олиб боришга, Зайнабни огоҳлантиргандан сўнг касалхона сари юришга аҳд қилди. Элчиннинг уйига боргач, бу режасини яна ўзгартирмоққа мажбур бўлди.

3

Дорининг кумори тутиб тўлғонаётган Зайнабни кўрган Чувринди масала янада мураккаблашганини билди. Ҳозир Зайнабга гапириш фойдасиз эди. Шу сабабли Элчинни касалхонага ташлаб, сўнг орқага қайтишга қарор қилди. Шу бугун, айниқса, шу дамда содиқ йигитларга эҳтиёж сезди. Зайнабни ёлғиз ташлаб чиқаётганида Жамшидни қўмсади. У бўлса эди, иш бир оз енгиллашарди. Зайнабни табибга олиб боришни, энг муҳими — «Элчинни отган одамни кўрган» бир-икки гувоҳ топишни унга бемалол ишонса бўларди. Тўғри, йигитлар орасида ишончга сазоворлари ҳам бор, аммо уларни бундай қалтис ишларга жалб қилишга кўнгли чопмайди. Йўлда кета-туриб, Ҳалимжонни ёнига олганидан пича афсусланди. Гарчи Ҳалимжон қайси бир жиҳатлари билан Жамшидни эслатса-да, беғубор кўзлари ҳалоллигидан дарак берса-да, баъзан қарашларида мендан эҳтиёт бўл» деган ўт чақнаб қолади. Чувриндининг зийрак нигоҳи бу ўтни илғайди. Илғагани учун ҳам эҳтиёт чораси ҳақида ўйлайди.

(Давоми бор).

(«Шайтанат»ни чоп этиш ҳуқуқи «Шарқ» нашриёт-матбаа концернига берилган).

ГУЛБАҲОР ЭРҚУЛОВА:
САНЪАТ — ЮЗАКИЛИКНИ ЁҚТИРМАЙДИ

Истеъдодли хушовоз хонанда Гулбаҳор Эрқулова ҳақида сўз борар экан, кўз ўнгингизда унинг ижросидаги бетакрорлик ва ўзига хослик яққол намоён бўлади. Унинг сеҳрли овозию, мафтункор қўшиқлари минг-минглаб санъат шинавандаларини ром эта олган. Аслидаку, куй-қўшиқнинг яхши-ёмони бўлмайди. Хоҳ мумтоз ашула бўлсин, хоҳ замонавий қўшиқ бўлсин, барибир тингловчининг юрак-юрагига етиб борсагина унинг яратувчилари олдига қўйган мақсадларга эришган бўлишади.

— Гулбаҳор опа, мақом йўлидаги мумтоз ашулаларни кўпроқ ижро этасиз. Бунинг боиси нимада?

— Миллий мусиқамизни, айниқса мумтоз қўшиқларни болалагимдан яхши кўраман. Ўша дамларданоқ «Муножот», «Сегоҳ»ни имкониятим даражасида хиргойи қилиб юрардим. Балки бунга менинг феъл-атворимдаги айрим жиҳатлар туртки бўлгандир. Мураккабликларга ўргансангиз, янада такомиллашиб бораверасиз, енгил-елпи юмуш кишини юзакиликка, масъулиятсизликка ўргатади. Мен эса юзакиликни сира ёқтирмайман. Чунки санъатда ўзибўларчилик, «енг учидаги» ижро кетмайди.

— Демоқчисизки, қўшиқ инсон руҳиятига, маънавиятига кучли таъсир этади...

— Албатта. Уни тинглаганда халқимиз ўзининг кундалик ташвишу юмушларини буткул унутади. Бошқача айтганда, хонанда тингловчини сеҳрлай билиши керак. Бу эса унинг ижро маҳоратига боғлиқ.

Зал сув қуйгандек жимжит. Гулбаҳор Эрқулова «Наср ушшоғи»ни ижро этаяпти. «Ушшоқ» садоси эса олисолисларга ёйилиб кетган. Саудия Арабистони, Эрон, Ҳиндистон... Ҳаттоки Қўшма Штатлар ва Европа давлатларида истиқомат қилувчи ватандошларимиз хонанданинг қўшиқлари туширилган ёзувли тасмани қайта-қайта севиб тинглашади.

— Ҳамма қўшиқларингиз яхши-ку, бироқ Ватан мавзусидагиларни айрича иштиёқ

билан куйлайсиз...

— Ватан ҳақида тўлқинланмай, ҳаяжонланмай куйлашнинг сира иложи йўқ.

Дарҳақиқат хонанданинг Акмал Пўлат шеърига Неъматжон Қулабдуллаев мусиқа басталаган «Ўзбекистоним» қўшиғи оз фурсат ичида мухлисларга манзур бўлди. Мустақиллигимизнинг 5 йиллигига бағишлаб ўтказилган «Ўзбекистон — Ватаним маним» қўшиқлар кўрик-танлови арафасида ижро этилган «Ассалом, ўзбегим» қўшиғини эса шонли истиқлолга туҳфа деб атасак, янглишмаган бўламиз.

— Биласизми, — дейди хонанда, — Президентимизнинг халқимиз маънавияти, маърифати йўлидаги саъй-ҳаракатлари биз санъаткорларни ҳам бефарқ қолдирмаяпти. Айниқса қўшиқ байрамининг таъсис этилиши нур устига аъло нур бўлди.

— Қўшиқ тайёрлаш жараёнида асосий эътиборни нималарга қаратасиз?

— Қўшиқларимиз аввало ўзбеконалиги, шарқона хусусиятлари билан ажралиб туриши керак. Ундаги шарм-ҳаёни, иффатни тингловчи доимо ҳис этиб туриши лозим. «Севдим, ўлдим...» қабилидаги қўшиқлар, шовқин-суронли мусиқаларни миллий мусиқамизга киритиш мумкинми, билмадим?.. Қолаверса, санъаткор тингловчи олдидаги масъулиятни, ўзаро ҳурматни ҳамма вақт ҳис этиб туриши керак. Мухлислар қалбига йўл топа олиш ана шулардан келиб чиқади.

Ўн-ўн икки йил бўлди Юнус Ражабий номидаги мақомчилар дастасида ишлаб келаётганимга. Ориф Алимахсумов, Фаттоҳхон Мамадалиев, Берта Давидова, Коммуна Исмоилова, Барно Исҳоқоваларнинг ижролари менга ёқади, улардан ҳар қанча ўргансак арзийди. Санъатнинг оғир ва машаққатли йўли тинимсиз изланишни, ўз устингда кўпроқ ишлашни, куч-ғайратни талаб қилади.

Умр карвонига яна бир йил қўшилди. Хонанда ўтган вақт мобайнида амалга оширган ишларини сарҳисоб қилар экан, буюк соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишланган катта тантаналарни ёдга олади. «Бибихоним» қўшиғини ижро этишга кўплар тавсия этилди. Лекин айнан Гулбаҳор опанинг ижроси кўпчиликка манзур бўлди. Шубҳасизки, хонанда бу қўшиқ ижроси учун узоқ вақт ўзини руҳий тайёрлаб борди. Самарқанднинг мовий гумбазлари узра таралаётган маҳзун наво эса томошабинларни буткул сархуш этганди.

— Инсон учун қўшиқ маънавий озуқа манбаидир, — таъкидлайди Гулбаҳор опа. Бир эътибор беринг-да, миллий қўшиқларимизни ўзбек тилини тушунмаган бошқа халқлар ҳам севиб тинглайдилар, ундаги юракка сингиб кетувчи оҳанг қудрати кўп нарсаларга қодир. Томошабиннинг мусиқий дидини тарбиялаш асосан қўшиқчиларга ҳам боғлиқ. Ҳиндча, арабча, туркча куйга енгил-елпи, саёзроқ шеърни мослаб ижро этишдан осонроғи бўлмаса керак. Лекин бундай қўшиқларнинг умри бир йил, нари борса икки йилдан ошмайди. Миллий санъатимизнинг янада равнақ топиши, ривожланиши, жаҳон халқлари орасида самимий эътироф этилишига ҳисса қўшиш биз қўшиқчиларнинг бурчимиздир.

— Келгуси режаларингиз билан «Туркистон» муштарийларини таништириб ўтсангиз?

— Елдек учиб ўтган 1996 йил мен учун жуда сермаҳсул бўлди. Энди режаларга келсак, ижодий режаларим бисёр. Лекин аввалдан ҳамма нарсани айтиб бўлмайди. Мақом йўлидаги ашулалар, халқ қўшиқларини кўпроқ ижро этмоқчиман. Ўз репертуарим устида янада сермаҳсул ишласам дейман.

Юртимизда осойишталик, тўкин-сочинлик бўлса, ҳали мухлисларга туҳфа этажак қўшиқларим бир олам!

Назокат БОНУ суҳбатлашди.

Ранг-баранг олам

ОВҚАТЛАНИШ МУСОБАҚАСИ

озгинми, семиз?!

Бу саволга жавоб бериш мақсадида Америка Қўшма Штатларида ўзига хос мусобақа ўтказилди. Унда америкалик Эд Краги билан япониялик Хирофуми Накадзиме ўзаро баҳслашишди.

Қизиғи шундаки, унда 65 килограмм вазнга эга кун чиқар мамлакат вакили 12 дақиқа ичида ҳозирда бизда ҳам машҳур бўлаётган хот-догларнинг 23 яримтасини тинчитиб ташади. Лекин, 21 та хот-догни бир ямлаб ютишга улгурган Краги эса ҳеч ҳам қайғургани йўқ. Унинг эътирофича, мағлубиятининг асосий сабаби ҳар бир ютиш муолажасидан кейин ўз нафасини ростлаб олишга вақти етмаган экан. Тўғрида, 144 килограмм вазнга эга бўлиб, бунчалик тезликда «еб-ютиш» билан шуғулланиш ҳар кимнинг ҳам қўлидан келавермайди.

ЭНГ ЯХШИ ҲИМОЯ ҲУЖУММИКАН?!

Парижда чоп этиладиган машҳур «Франс футбол» журнали анъанага кўра йилнинг энг яхши футболчисини эълон қилди. Олий мукофот «Олтин тўп» соврини йигирма йиллик танаффусдан сўнг яна ҳимоячига насиб этди. Совриндор эса қарийб чорак асрда бўлгани каби яна Германия терма жамоаси ҳимоячисидир. Унинг исми Маттиас Заммер. Заммернинг таъкидлашича, у ҳам устози Франц Беккенбауэрга ёшлигидан тақлид қилишни хуш кўрар экан. Ким билади дейсиз, агар ҳаммаси шундай кетаверса, Заммер ҳам вақти келиб ўз жамоасини жаҳон чемпиони даражасига чиқарар.

Арча байрам зўр бўлди

И. ХЎЖАЕВ сурати ЎзА

ЮЛДУЗЛАР БАШОРАТИ

Қўй. Пул ҳақида кўп ўйламанг. Пул қўлнинг кири дейишганидек шу ҳафта қўлингизга тушган пул шу ҳафтанинг ўзида ўз эгасини топади.

Сигир. Уйда кўп ўтирманг. Кўпроқ ташқарига чиқинг. Ҳамма бойлик кўчада.

Эгизаклар. Бу ҳафта Сизда икки ёқлама тассурот қолдиради. Сиз ҳам доимий иккиланишда юрасиз. Иш жойини алмаштиришга шошилманг. Уйда ишлаш учун буюртма тушса дарров қабул қилинг.

Қисқичбақа. Ижод учун яхши кунлар келмоқда. Вақтдан фойдаланиб олинг. Талабалар учун эса ёзма ишларни бажаришга қўл келади.

Арслон. Январь ойининг иккинчи ярми меҳнат фаолиятингиз учун жуда омадли давр.

Сунбула. Сешанба, Чоршанба ва Пайшанба кунлари кўнгилдагидек ўтади.

Мезон. Шахсий ҳаётингизда катта ўзгаришлар рўй беради. Ишда эса ҳаммаси ҳам кўнгилдагидек эмас. Шунинг учун баъзи бир ишларни вақтинчалик четга суриб қўйган зарур.

Чаён. Ҳафта давомида сезиларли воқеа рўй бермайди. Лекин, унинг сўнгида янги танишлар орттиришингиз мумкин.

Камончи. Сешанба куни барча режаларингиз амалга ошади. Ҳафта охирида кўпроқ соғлиққа эътибор қаратиш зарур.

Тоғ эчкиси. Душанба ва сешанба куни Сизни ғаройиб воқеалар кутмоқда. Дам олиш кунлари эса Сизнинг тақдирингизга катта таъсир кўрсатувчи таниш орттирасиз.

Сувчи. Ҳафта бошида соғлиққа диққат эътиборни қаратиш лозим. Ҳафта охирида уйда оила атрофида бўлган маъқул.

Балиқ. Душанба ва чоршанба кунлари иш ҳаддан ортиқ кўп.

001 ХАБАР БЕРАДИ

Ўзи қиш ҳам қиш бўлди, деяётган бўлсангиз керак.

Тўғрида, қордан ҳам дарак йўқ, Устига устак офтоб чарақлаши қишдан кўра баҳорни кўпроқ эслатади. Хўш синоптиклар нима дейди. Биз ҳам 001 рақамига сим қоқиб, шу ҳақда сўрамоқчи бўлдик. Жавоб эса бизни унчалик қониқтиргани йўқ. Бугун ёмғир ёғар экан. сўнг барчамиз яна офтоб нурларини кузатар эканмиз. Келгуси ҳафтанинг ўртача ҳарорати кечаси 0 + 5 даража, кундузи +6 +12 даража атрофида.

«Помир — Холишод»

Ўзбек — Ҳинд қўшма. корхонаси тугатилади.

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой муддат ичида қабул қилинади.

Искандарнинг шоҳи бор

«ШУНДАЙ ФАРЗАНДИНГ БЎЛА ТУРИБ...»

Третьяков Павел Михайлович деган одам туриб-туриб сурат йиғишни хоҳлаб қолади. Пул кўп, дид бор. Ахир орзуга айб йўқ-ку!

Дастлаб, у киши 1856 йил Н. Г. Шильдернинг «Тазарру» деб номланган асарини сотиб олади ва шу сурат келажакда бутун Руснинг фахри даражасига кўтарилувчи галереянинг илк экспонатига айланади. Павел Михайлович аввал ўзига таниш рус рассомларининг суратларини сотиб ола бошлайди. Қўлга киритган ҳар бир асарининг рамкасига «П. М. Третьяковнинг шахсий буюми» деб ёзиб қўйишни одат қилади.

1874 йилга бориб тўплаган суратлари шу даражада кўпайиб кетадики, уларни жойлаштириш учун алоҳида уй қурдиради. Деворларга суратларни ўз дидича осиб чиқади. 1880 йилга бориб бу уй ҳам кундан кунга сони ортиб бораётган суратларга торлик қилиб қолади. Начора! Бир иш бошладингми, охирига етказишинг керак. Шунинг учун Третьяков анча маблағ сарфлаб икки бор (1880 ва 1885 йиллари) уйни янада кенгайтиради. Ҳар тонг бир бор ўз суратларини айланиб чиқишни канда қилмайди. Баъзи вақтларда эса қизиққанларга ҳам кириб кўриш учун ижозат бериб туради. Бундай ноёб асарларнинг қадрига етган бу зот хоналарга ҳарорат ўлчагичлар қўйиб, шахсан ўзи мўътадил даражанинг сақланишини кузатиб турган. Ҳар куни махсус шу иш учун ёлланган ишчилар суратлардаги чангларни махсус чўткалар билан артиб туришган.

П. М. Третьяков ўлимидан кейин, унинг укаси Сергей Михайлович Третьяков 1892 йил акасининг васиятномасига амал қилиб, музейни Москва шаҳрига топширган. Ҳозирда деворлари оқ ва қизилга бўялган, эшигига Москва герби рельф усулида чизилган ва рассом В. М. Васнецов таклифига кўра кираверишига «Павел Михайлович ва Сергей Михайлович Третьяковлар номидаги Москва шаҳар галереяси. 1856 йил П. М. Третьяков томонидан тузилган ва унинг васиятига кўра С. М. Третьяков томонидан 1892 йил Москвага совға қилинган» деган ёзув битилган бу бино ичидаги лаш-лушлар (60.000 га яқин бебаҳо санъат асарлари) билан Россия Фахрига айланган. Руслар, айтишларича, давлатларидаги музей экспонатларинигина сотиб, пулига 100 йил ишламай бемалол яшай олишаркан. Третьяковлар бу ҳаракатлари билан ўзларига ҳайкал қўйиб кетишди.

Аваз БЕРДИҚУЛОВ.

Ўзбекистон Республикаси ёшларининг «Камолот» жамғармаси Бошқаруви жамоаси

Жамғарма ҳузуридаги «Амир Темур» экспедицияси раҳбари Фаҳриддин Ашрафхўжаевга умр йўлдоши

Мукаррам АШРАФХЎЖАЕВАнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Туркистон» газетаси таҳририяти «Камолот» Жамғармаси ҳузуридаги «Амир Темур» экспедицияси раҳбари Фаҳриддин Ашрафхўжаевга умр йўлдоши

Мукаррам АШРАФХЎЖАЕВАнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Муассис:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ
Ҳомий:
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «МАТБУОТ ТАРҚАТИШ УЮШМАСИ» АССОЦИАЦИЯСИ

Бош муҳаррир Абдуқодир НИЁЗОВ
Навбатчи муҳаррир: Меҳрибон ҚУРБОННИЁЗОВА.

ТАҲРИРИЯТ:
Қабулхона — 36-56-58, 33-95-97; хатлар бўлими — 36-54-64; ахборот бўлими — 33-79-69; ижодкор ишлар бўлими — 36-54-64; спорт, ҳарбий ватанпарварлик бўлими — 36-58-93, котибият — 36-58-48.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32-уй
Нашр кўрсаткичи 64607

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Реклама ва эълонлар учун тел.: 33-95-97, 33-79-69

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси
Буюртма Г. — 011.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41
Ҳажми — 2 табоқ Тираж: 10.826
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.
Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2